

DZIENNIK ZARZĄDZEŃ I ROZKAZÓW

KOMENDY GŁÓWNEJ STRAŻY POŻARNYCH

Warszawa, dnia 25 marca 1969 r.

Nr 1

TREŚĆ:

str.

PUBLIKACJE AKTÓW USTAWODAWCZYCH I WYKONAWCZYCH

- Poz. 1 — Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 stycznia 1969 r. w sprawie bezpieczeństwa pożarowego podczas żniw i omlotów oraz przy składowaniu produktów rolnych (Dz. U. nr 4, poz. 30) 1
- 2 — Zarządzenie Ministra Obrony Narodowej nr 92 z dnia 12 grudnia 1968 r. w sprawie ustalenia rodzajów alarmów o zagrożeniu napadem powietrznym i środkami masowego rażenia oraz sygnałów alarmów i sposobów ich ogłaszania (Dz. Rozk. MON, nr 26, poz. 135). 3
- 3 — Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 1 marca 1969 r. w sprawie warunków, jakim powinny odpowiadać instalacje i urządzenia ogrzewcze, wentylacyjne oraz mechaniczne ze względu na niebezpieczeństwo pożaru lub wybuchu. 4
- 4 — Okólnik nr 4 Ministra Rolnictwa i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20 grudnia 1968 r. w sprawie wykorzystania urządzeń melioracji wodnych dla potrzeb ochrony przeciwpożarowej 10

ZARZĄDZENIA I ROZKAZY KOMENDANTA GŁÓWNEGO STRAŻY POŻARNYCH

- 5 — Zarządzenie nr 1/69 Komendanta Głównego Straży Pożarnych z dnia 20 lutego 1969 r. w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego programu nr V/OSP szkolenia podstawowego gromadzkich naczelników straży pożarnych 11
- 6 — Zarządzenie nr 2/69 Komendanta Głównego Straży Pożarnych z dnia 24 lutego 1969 r. w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego programu nr 1/PS szkolenia specjalistycznego szefów służby przeciwpożarowej w oddziałach samoobrony 15
- 7 — Zarządzenie nr 4/69 Komendanta Głównego Straży Pożarnych z dnia 24 marca 1969 r. w sprawie ogłoszenia wykazu obowiązujących aktów prawnych wydanych przez Komendanta Głównego Straży Pożarnych 18
- 8 — Rejestr aktów ustawodawczych oraz przepisów prawnych naczelnich organów administracji państwowej, wydanych w zakresie ochrony przeciwpożarowej w 1968 r. 34
- 9 — Rejestr przepisów, wydanych przez Komendanta Głównego Straży Pożarnych w 1968 r. 35
- 10 — Wykaz Polskich Norm, dotyczących zagadnień ochrony przeciwpożarowej, wydanych w 1968 r. 36

1.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 14 stycznia 1969 r.

w sprawie bezpieczeństwa pożarowego podczas żniw i omlotów oraz przy składowaniu produktów rolnych (Dz. U. nr 4, poz. 30)

Na podstawie art. 7 ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. nr 20, poz. 120), zarządza się co następuje:

§ 1. Przy ustawianiu stert, stogów, brogów i innych podobnych obiektów należy zachować co najmniej następujące odległości:

- 1) od wszelkich budynków w gospodarstwach uspołecznionych — 100 m,
a w innych — 30 m,
- 2) od dróg publicznych — 50 m,
- 3) od lasów, zagajników i innych terenów zadrzewionych — 100 m,

Bibl. Jagiell.
1969 CEO 1702/51

Biblioteka Jagiellońska

1003282288

- 4) od torów kolejowych — 100 m,
- 5) od urządzeń i przewodów linii elektrycznych wysokiego napięcia oraz innych napowietrznych linii elektrycznych — 25 m,
- 6) między stertami bądź parami stert w gospodarstwach uspołecznionych — 100 m,
- 7) między stertami bądź parami stert, stogów, brogów, słomy i siana w indywidualnych gospodarstwach rolnych oraz punktach skupu Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” — 30 m, przy czym odległość między stogami w parach nie powinna być mniejsza niż — 6 m.

§ 2. Jeżeli położenie lub wielkość działki w indywidualnych gospodarstwach rolnych nie pozwala na zachowanie odległości określonych § 1, pkt. 1 i 2, sterty, stogi i brogi mogą być ustawiane w odległościach nie mniejszych niż:

- 1) od budynków — 20 m,
- 2) od dróg publicznych — 30 m.

§ 3. Sterty, stogi lub brogi na ścierniskach powinny być oborane w promieniu 5 m.

§ 4. Sterty, stogi lub brogi ze zbożem nie młoconym, słomą, ściółką, paszami słomistymi, roślinami oleistymi i włóknistymi nie mogą zajmować powierzchni większej niż 600 m², a kubatura ich nie może przekraczać 2500 m³.

§ 5. W okresie żniw kopy zbóż na ścierniskach, znajdujących się w pobliżu torów kolejowych, należy ustawiać w odległości co najmniej 30 m od nasypów kolejowych; ścierniska przy tych nasypach powinny być zaorane.

§ 6. Siano, koniczynę, lucernę i inne pasze należy składować w warunkach uniemożliwiających ich samozapalenie się, tj. w pomieszczeniach suchych, nie zaciekających, przewiewnych, a przede wszystkim w stanie dostatecznie wysuszonym. W razie konieczności składowania wymienionych artykułów w stanie nie dosuszonym z powodu nie sprzyjających warunków atmosferycznych należy kontrolować, szczególnie w okresie pierwszych 4 tygodni składowania, wzrost ich temperatury w celu niedopuszczenia do powstania ogniska samozapalnego.

§ 7. Podczas prac żniwnych i omłotowych należy przestrzegać zasad bezpieczeństwa pożarowego, a w szczególności:

- 1) osoby, obsługujące maszyny rolnicze poruszane za pomocą różnego rodzaju silników, obowiązane są przy ich eksploatacji stosować się do wskazań przeciwpożarowych podanych w przepisach obsługi,
- 2) urządzenia wydechowe silników spalinowych powinny być zabezpieczone przed wydobywaniem się iskier,
- 3) pracujące silniki spalinowe należy tak ustawiać, aby iskry, dym lub spaliny znoszone były z wiatrem w kierunku przeciwnym od stert, stogów, brogów i budynków,
- 4) odległość miejsca ustawienia silnika spalinowego od sterty, stogu, brogu lub budynku, w którym dokonuje się omłotów, powinna wynosić co najmniej 10 m,

5) miejsce przeznaczone na ustawienie silnika spalinowego należy oczyścić z przedmiotów palnych, a maszyny używane przy omłocie należy ustawić na twardym podkładzie i zaopatrzyć w liny lub łańcuchy, mogące służyć do ich odciągania na wypadek pożaru.

§ 8. Silniki elektryczne nie okapturzone, używane do omłotów, należy ustawiać w odległości co najmniej 5 m od stert, stogów, brogów i budynków, w których dokonuje się omłotów.

§ 9. 1. Podczas dokonywania omłotów należy sprawdzać, czy:

- 1) koła pasowe i pasy przy młocarniach nie ocierają się o ich osłony,
- 2) słoma nie utrudnia pracy wytrząsaczy i nie jest powtórnie porywana i okręcana wokół bębna,
- 3) części cierne młocarni nie zagrzewają się nadmiernie,
- 4) instalacja i urządzenia elektryczne nie uległy uszkodzeniu,
- 5) pył i zanieczyszczenia osiadające na instalacji i urządzeniach elektrycznych nie powodują zagrożenia pożarowego.

2. W razie dokonywania omłotów w stodole należy zapewnić dostęp do wyjść ewakuacyjnych.

§ 10. Zapasy materiałów pędnych w ilości nie przekraczającej jednodniowego zapotrzebowania powinny być przechowywane w zamkniętych, nie tłukących się naczyniach, w odległości co najmniej 10 m od miejsca dokonywania omłotów, zlokalizowanego poza obrębem zabudowań, stert, stogów i brogów.

§ 11. 1. Zabrania się palenia tytoniu i używania ognia otwartego w miejscu dokonywania omłotów oraz miejscu składowania materiałów pędnych.

2. Na palenie tytoniu należy wyznaczyć miejsce w odległości co najmniej 20 m od miejsca dokonywania omłotów lub miejsca składowania materiałów pędnych. Miejsce to powinno być oczyszczone z materiałów palnych.

§ 12. W miejscu dokonywania omłotów należy przygotować:

- 1) w państwowych i spółdzielczych gospodarstwach rolnych — beczkę z wodą o pojemności co najmniej 200 l, 2 wiadra i 2 tłumice albo 2 gaśnice oraz 2 tłumice;
- 2) w indywidualnych gospodarstwach rolnych — beczkę z wodą o pojemności co najmniej 100 l, wiadro i tłumicę albo gaśnicę i tłumicę.

§ 13. 1. Kierownicy państwowych oraz spółdzielczych gospodarstw rolnych obowiązani są osobiście lub przez wyznaczone przez siebie osoby dopilnować przestrzegania przepisów rozporządzenia, a przed przystąpieniem do omłotów wyznaczyć osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo pożarowe.

2. W indywidualnych gospodarstwach rolnych obowiązkiem, o którym mowa w ust. 1, ciąży na właścicielach lub użytkownikach gospodarstwa.

3. Jeżeli omłoty dokonywane są przy użyciu silników i maszyn, odpowiedzialność za przestrzeganie przepisów §§ 7—10 ponoszą osoby kierujące bezpośrednio pracą tych silników i maszyn.

§ 14. Traci moc rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 21 marca 1952 r. o warunkach składowania niektórych artykułów produkcji rolnej i ochronie przeciwpożarowej przy omłotach (Dz. U. z 1952 r., nr 34, poz. 244 i z 1957 r., nr 41, poz. 183).

§ 15. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw
Wewnętrznych
wz. F. Szlachciec

2

ZARZĄDZENIE MINISTRA OBRONY NARODOWEJ nr 92

z dnia 12 grudnia 1968 r.

w sprawie ustalenia rodzajów alarmów o zagrożeniu napadem powietrznym i środkami masowego rażenia oraz sygnałów alarmów i sposobów ich ogłaszania (Dz. Rozk. MON, nr 26, poz. 135)

W związku z art. 161, ust. 2, pkt 2 i art. 165 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. nr 44, poz. 220), zarządza się co następuje:

§ 1. Ustala się następujące rodzaje alarmów o zagrożeniu napadem powietrznym i środkami masowego rażenia:

- 1) alarm powietrzny,
- 2) uprzedzenie o zagrożeniu skażeniem,
- 3) alarm o skażeniach.

§ 2. 1. Ustala się następujące sygnały alarmowe:

- 1) dla alarmu powietrznego:
  - a) za pomocą syren — dźwięk modulowany trwający 3 minuty,
  - b) za pomocą radiofonii przewodowej, rozgłośni radiowych i nadawczych stacji telewizyjnych — powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: „Uwaga! Uwaga! Ogłaszam alarm powietrzny dla .....”
(podać nazwę miasta, terenu itp.)

- 2) dla uprzedzenia o zagrożeniu skażeniem za pomocą radiofonii przewodowej, rozgłośni radiowych i nadawczych stacji telewizyjnych — powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: „Uwaga! Uwaga! Osoby znajdujące się na terenie .....”
(podać nazwę terenu)

może nastąpić skażenie terenu .....
(podać rodzaj skażenia)

z kierunku .....”
(podać z jakiego kierunku)

- 3) dla alarmu o skażeniach:

- a) za pomocą syren — dźwięki 10-sekundowe powtarzane przez 3 minuty. Czas trwania przerw między pierwszym, a następnym dźwiękiem 10-sekundowym nie może być krótszy niż 15 sekund,

- b) za pomocą radiofonii przewodowej, rozgłośni radiowych i nadawczych stacji telewizyjnych — powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: „Uwaga! Uwaga! Ogłaszam alarm o skażeniach .....”
(podać rodzaj skażenia lub zakażenia)

dla .....
(podać nazwę miasta, terenu itp.)

2. Ustala się następujące sygnały odwołania alarmu:

- a) za pomocą syren — dźwięk ciągły, trwający 3 minuty,

- b) za pomocą radiofonii przewodowej, rozgłośni radiowych i nadawczych stacji telewizyjnych — powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: „Uwaga! Uwaga! Odwołuję alarm .....”
(podać rodzaj alarmu)

..... dla .....”
(podać nazwę miasta, terenu itp.)

§ 3. Sygnały alarmowe dla poszczególnych rodzajów alarmów przekazywane za pomocą innych środków alarmowych (np. buczków, gongów, dzwonów itp.) ustalają:

- a) dla zakładów pracy, osiedli, gromad i wsi — dowódcy oddziałów samoobrony, działających w tych zakładach lub na danym terenie,
- b) dla jednostek wojskowych — dowódcy jednostek wojskowych,

§ 4. 1) Sygnał alarmowy alarmu powietrznego ogłasza się w celu powszechnego uprzedzenia o grożącym bezpośrednio niebezpieczeństwie napadu powietrznego.

- 2) Sygnał alarmowy uprzedzenia o zagrożeniu skażeniem ogłasza się w celu powszechnego uprzedzenia o grożącym skażeniu promieniotwórczym lub chemicznym albo o zakażeniu biologicznym. Sygnał alarmowy uprzedzenia o zagrożeniu skażeniem ogłoszony jest wtedy, gdy do momentu opadu promieniotwórczego, skażenia chemicznego lub zakażenia biologicznego pozostała co najmniej 1 godzina czasu.

- 3) Sygnał alarmowy alarmu o skażeniach ogłasza się w celu powszechnego uprzedzenia o grożącym bezpośrednio niebezpieczeństwie skażeń promieniotwórczych lub chemicznych albo zakażeń biologicznych bądź też o ich powstaniu.

§ 5. 1. Z rodzajami alarmów i sygnałami alarmowymi należy zapoznać ludność, a w szczególności pracowników urzędów, instytucji państwowych i jednostek gospodarki społecznej w ramach szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony ludności.

2. Rodzaje alarmów i sygnały alarmowe mogą być podane do wiadomości ludności również w inny sposób (np. poprzez radio, radiowęzły, obwieszczenia itp.).

3. Żołnierzy w czynnej służbie wojskowej zapoznają z rodzajami alarmów i sygnałami alarmowymi dowódcy jednostek wojskowych.

§ 6. Tracą moc:

- 1) zarządzenie nr 0122/63 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 11 lipca 1963 r. w sprawie zasad i trybu przekazywania sygnałów alarmowych TOPL do wiadomości jednostek administracji państwowej i gospodarki narodowej oraz ludności,

2) zarządzenie nr 0202/63 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 listopada 1963 r. w sprawie podania do powszechnej wiadomości rodzajów i znaczenia sygnałów alarmowych TOPL,

3) inne przepisy dotychczas obowiązujące w sprawach unormowanych w niniejszym zarządzeniu.
§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Obrony Narodowej
W. Jaruzelski

3.

YCH ZARZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 1 marca 1969 r.

w sprawie warunków, jakim powinny odpowiadać instalacje i urządzenia ogrzewcze, wentylacyjne oraz mechaniczne ze względu na niebezpieczeństwo pożaru lub wybuchu

Na podstawie art. 7 ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. nr 20, poz. 120) oraz § 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 lutego 1967 r., w sprawie klasyfikacji obiektów budowlanych i zakładów pracy pod względem niebezpieczeństwa pożarowego i zagrożenia wybuchem (Dz. U. nr 8, poz. 34), zarządza się co następuje:

§ 1. 1. Ustalenie odpowiedniego pod względem przeciwpożarowym systemu:

- instalacji i urządzeń ogrzewczych,
- instalacji i urządzeń wentylacyjnych,
- urządzeń mechanicznych,

w pomieszczeniach poszczególnych kategorii niebezpieczeństwa pożarowego budynków nowo projektowanych, dokonuje się na podstawie wymagań określonych w załącznikach nr nr 1, 2, 3 do zarządzenia.

2. W przypadkach nie normowanych w załącznikach lub w przepisach szczególnych, odpowiedni system instalacji i urządzeń określa inwestor lub użytkownik decydujący o procesie technologicznym albo jednostka projektowania w trybie ustalonym w zarządzeniu Przewodniczącego Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury oraz Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 października 1963 r., w sprawie uzgadniania z organami ochrony przeciwpożarowej projektów budowlanych (Dz. Bud. nr 22, poz. 75).

3. Przy odbudowie, przebudowie lub rozbudowie istniejącego obiektu budowlanego, przepisy zarządzenia stosuje się:

- 1) do istniejących części obiektu — wyłącznie w przypadkach, jeżeli stwierdzone zostanie zagrożenie bezpieczeństwa ludzi i mienia,
- 2) do nowo budowanych części obiektu — w całości.

§ 2. 1. Przepisy niniejszego zarządzenia nie dotyczą:

- 1) rozwiązań projektów typowych, zatwierdzonych przed dniem wejścia w życie zarządzenia,
- 2) obiektów budowlanych, realizowanych na podstawie projektów typowych w okresie ich ważności,
- 3) obiektów budowlanych, istniejących w chwili wejścia w życie zarządzenia, jeżeli stan tych obiektów zgodny jest z obowiązującymi dotychczas przepisami.

2. Przepisy zarządzenia nie dotyczą inwestycji budowlanych, dla których projekt wstępny, a w projektowaniu jednostadiowym projekt techniczny został lub będzie zatwierdzony zgodnie z obowiązującymi dotychczas przepisami — w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego zarządzenia.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie dwóch tygodni od dnia ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych
wz T. Pietrzak

Załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 1 marca 1969 r.

Wymagania przeciwpożarowe dla instalacji i urządzeń ogrzewczych

1. Instalacje i urządzenia ogrzewcze w zależności od kategorii niebezpieczeństwa pożarowego i kategorii zagrożenia wybuchem pomieszczeń powinny odpowiadać podanym niżej warunkom:

Kategoria niebezpieczeństwa pożarowego i kategoria zagrożenia wybuchem pomieszczeń	Najwyższa dopuszczalna temperatura powierzchni zewnętrznej urządzeń ogrzewczych i przewodów zasilających w °C	Dopuszczalny system ogrzewania	Warunki lub ograniczenia stosowania
1	2	3	4
I, II W I do W V	W zależności od przechowywanych, stosowanych lub przerabianych w danym pomieszczeniu materiałów:	1) Centralne ogrzewanie powietrzne.	Bez zastrzeżeń -- system pożarowo bezpieczny.

1	2	3	4
III	1) w postaci gazów i par cieczy nie wyżej aniżeli: 360°C dla grupy samozapalenia G1, 240°C dla grupy samozapalenia G2, 160°C dla grupy samozapalenia G3, 110°C dla grupy samozapalenia G4, 80°C dla grupy samozapalenia G5, 2) w postaci pyłów i włókien wydzielających się z materiałów przechowywanych, stosowanych lub przerabianych: — co najmniej 70°C poniżej temperatury tlenia się 5 mm warstwy pyłu dla poziomych powierzchni ogrzewczych lub nachylonych do 60° w stosunku do poziomu, — $\frac{2}{3}$ temperatury samozapalenia mieszaniny pyłów lub włókien z powietrzem dla powierzchni o nachyleniu większym niż 60° w stosunku do poziomu oraz dla tych powierzchni, na których uniemożliwiono gromadzenie się pyłów i włókien, — $\frac{2}{3}$ temperatury samozapalenia mieszaniny pyłów lub włókien z powietrzem dla nie tłących się pyłów lub włókien, niezależnie od stopnia nachylenia powierzchni urządzeń ogrzewczych, 3) w postaci pozostałych ciał stałych łatwo zapalnych: — $\frac{2}{3}$ temperatury samozapalenia ciał stałych łatwo zapalnych. Dozwolone tolerancje +5°C.	2) Centralne ogrzewanie wodne i parowe.	Z wyjątkiem pomieszczeń, w których przechowuje się, stosuje lub przerabia materiały, które w reakcji z wodą lub wilgocią zawartą w powietrzu zapalają się względnie wydzielają palne gazy, jak np. sól potas, rubid, karbid itp., jeśli reakcje takie nie są przewidziane w procesie technologicznym.
		3) Elektryczne urządzenia grzejne.	Zgodnie z postanowieniami przepisów szczególnych.
		4) Systemy określone w punktach 1), 2).	Bez zastrzeżeń.
		5) Elektryczne urządzenia grzejne.	Zgodnie z postanowieniami przepisów szczególnych.
		6) Ogrzewanie piecowe piecykami pojemnościowymi, ceramicznymi.	1) Z wyjątkiem pomieszczeń, dla których przepisy szczególne stanowią inaczej. 2) Pod warunkiem umieszczenia dostępu do palenisk poza ogrzewanymi pomieszczeniami, jak np. we wnękach korytarzy lub przedsionków albo też w innych miejscach i pomieszczeniach bezpiecznych pod względem pożarowym, w przypadkach dotyczących pomieszczeń: a) związanych z produkcją przemysłową, w wyniku której mogą wydzielać się palne gazy, pary cieczy, pyły lub włókna, b) w których przechowuje się, stosuje lub przerabia palne materiały w stanie stałym, w postaci podatnej na łatwe zapalenie, jak np. wełna drzewna, włókna roślinne, bawełna, siano, słoma lniana, zboża itp. materiały strzępiaste lub włókniste, torf, palne odpadki użytkowe itp., c) kin i sal widowiskowych, d) zamkniętych zakładów opieki zdrowotnej oraz zakładów pomocy społecznej, e) składnic lokali handlowych, w których przechowuje się i sprzedaje materiały łatwo zapalne oraz w pomieszczeniach aptek, w których przygotowuje się lekarstwa, f) garaży i warsztatów samochodowych, w których stosuje się ciecz łatwo zapalne.
	Uwaga. 1. Jako temperaturę samozapalenia należy rozumieć najniższą temperaturę, przy której następuje zapalenie się materiału palnego w wyniku jego zetknięcia się z gorącą powierzchnią lub wskutek ciepłego promieniowania tej powierzchni — bez czynnika inicjującego w postaci iskry lub płomienia. 2. Przy ustalaniu dopuszczalnych górnych granic nagrzewania się powierzchni urządzeń ogrzewczych, za podstawę należy przyjmować ten materiał palny, znajdujący się w danym pomieszczeniu, który ma najniższą temperaturę samozapalenia, a dla tłących się pyłów — najniższą temperaturę tlenia. 3. Dane dotyczące temperatury samozapalenia palnych gazów i par oraz temperatury tlenia się pyłów zawarte są w załączniku nr 2 do zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 marca 1967 r., w sprawie zasad zaliczania obiek-		3) Ograniczenie podane w pkt. 2 nie dotyczy małych warsztatów rzemieślniczych, w których w wyniku produkcji tworzą się odpa-

1	2	3	4
	<p>tów budowlanych, zakładów pracy i ich części do kategorii niebezpieczeństwa pożarowego i kategorii zagrożenia wybuchem (Dz. Bud. nr 4, poz. 28).</p> <p>W przypadku występowania gazów, par i pyłów nie ujętych w wyżej wymienionym zarządzeniu należy posługiwać się danymi ustalonymi przez instytuty i zakłady naukowo-badawcze.</p>		<p>dy palne w postaci rozdrobnionej, podatne na łatwe zapalenie, jak np. w stolarniach, tapicerniach, w pracowniach krawieckich, szewskich, rymarskich itp., jeżeli względy ekonomiczne i techniczne nie zezwalają na zastosowanie ogrzewania centralnego pod warunkiem, że:</p> <p>a) urządzenia grzewcze zostaną usytuowane na podłożu niepalnym,</p> <p>b) wszelkie palne elementy konstrukcyjne pomieszczeń, urządzenia wewnątrz i inne materiały palne będą znajdowały się w odległości nie mniejszej niż 1 m od urządzeń grzewczych.</p>
		7) Gazowe urządzenia grzejne (kaloryfery, kominki, ogrzewacze, promienniki gazowe).	4) Z wyłączeniem stosowania promienników gazowych w pomieszczeniach, w których w wyniku produkcji, magazynowania lub transportu mogą wydzielać się palne gazy, pary cieczy łatwo zapalnych, pyły lub włókna oraz materiały strzępiaste lub włókniste.
			5) Urządzenia gazowe powinny odpowiadać przepisom szczególnym.
IV i V	Nie normuje się.	System dowolny.	Jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

2. 1) W systemie ogrzewania powietrznego, grzejniki elektryczne powinny mieć urządzenia samoczynne (termoregulatory), zapobiegające przekroczeniu dopuszczalnych temperatur w przypadku zaniku przepływu powietrza oraz blokadę elektryczną uniemożliwiającą włączenie grzejników przed uruchomieniem wentylatorów.

2) Przy systemie ogrzewania powietrznego, w pomieszczeniach narażonych na wydzielanie palnych gazów i par cieczy łatwo zapalnych, nie dopuszcza się recyrkulacji powietrza.

3) W pomieszczeniach, w których mogą występować palne pyły, recyrkulacja powietrza może być dopuszczona pod warunkiem oczyszczenia powietrza z pyłów przed ponownym skierowaniem na nagrzewnice, w stopniu uniemożliwiającym powstanie koncentracji pyłów w obszarze działania nagrzewnicy i w pomieszczeniu, przekraczającej 50% dolnej granicy wybuchowości, jeśli przepisy szczególne, np bhp nie stawiają ostrzejszych wymagań. Nagrzewnica powinna być zabezpieczona przed możliwością przekroczenia najwyższej dopuszczalnej temperatury na jej powierzchni zewnętrznej, odpowiednio do występujących rodzajów pyłów.

4) Powierzchnie przewodów i urządzeń grzewczych oraz ich izolacje w obrębie pomieszczeń, w których mogą wydzielać się palne pyły i włókna, powinny być gładkie i łatwe do oczyszczenia.

5) Urządzenia grzewcze, dla których dopuszczalne jest nagrzewanie się powierzchni zewnętrznych powyżej 100°C, powinny być zabezpieczone przed możliwościami stykania się z materiałami palnymi i ewentualnego poparzenia ludzi, przez zastosowanie osłon umieszczonych w odległości co najmniej 10 cm od urządzeń grzewczych lub innych zabezpieczeń, jeśli przeznaczenie pomieszczenia i miejsca zainstalowania urządzeń grzewczych wskazują na taką konieczność. Osłony te powinny być wykonane z materiałów niepalnych i w sposób umożliwiający łatwe oczyszczenie grzejników.

6) Palne elementy konstrukcyjne, jak np. stropy, ściany, przegrody, jak również palne wykładziny i okładziny oraz palne urządzenia wewnątrz, przez które lub obok których przechodzą przewody grzewcze, powinny być zabezpieczone przed możliwością zapalenia lub zwęglenia, przez zastosowanie izolacji przewodów grzewczych materiałami niepalnymi lub w inny skuteczny sposób.

7) Urządzenia i przewody grzewcze, których temperatura powierzchni przekracza 80°C, powinny być tak usytuowane względem innych przewodów służących do przetłaczania łatwo zapalnych cieczy, gazów i pyłów lub zabezpieczone niepalną izolacją, aby nie stanowiły zagrożenia pożarowego dla tych materiałów.

W przypadku poziomego ułożenia tych przewodów, przewody ogrzewcze powinny znajdować się powyżej innych przewodów.

3. Przy uzgadnianiu z organami ochrony przeciwpożarowej doboru instalacji ogrzewczych, inwestor, użytkownik lub jednostka projektowania, powinni dostarczyć dane dotyczące temperatury samozapalenia materiałów, występujących w pomieszczeniach, dla których projektuje się dany system ogrzewczy.

4. 1. Niniejsze przepisy nie naruszają postanowień

zawartych w zarządzeniu nr 130 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 29 czerwca 1966 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać obiekty budowlane budownictwa powszechnego (Dz. Bud. nr 10, poz. 44 oraz nr 16, poz. 69).

2) Jeżeli przepisy szczególne stawiają surowsze wymagania w stosunku do zagadnień normowanych niniejszymi przepisami, obowiązują przepisy szczególne.

Załącznik nr 2 do zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 1 marca 1969 r.

Wymagania w zakresie stosowania instalacji i urządzeń wentylacyjnych

1. Urządzenia wentylacyjne w zależności od kategorii niebezpieczeństwa pożarowego i kategorii zagrożenia wybuchem, powinny odpowiadać następującym warunkom:

Kategoria niebezpieczeństwa pożarowego i kategorii zagrożenia wybuchem	Dopuszczalny system wentylacji	Dopuszczalny materiał na przewody i urządzenia wentylacyjne	Warunki lub ograniczenie stosowania	U w a g i
1	2	3	4	5
I, II W I do W V	1) Wentylacja naturalna (grawitacyjna, aeracyjna) nawiewno-wywiewna.	Niepalny.	Stosuje się tylko w przypadkach, w których nie ma praktycznej możliwości wydzielania się w atmosferę danego pomieszczenia gazów, par lub pyłów, jak np. przy magazynowaniu palnych gazów technicznych, cieczy palnych w szczelnie zamkniętych pojemnikach, przy stosowaniu szczelnej obudowy urządzeń produkcyjnych itp.	1. Dopuszcza się stosowanie materiałów trudno zapalnych do budowy przewodów i urządzeń wentylacyjnych w przypadkach uzasadnionych względami technologicznymi, jak np. przy występowaniu agresywnych substancji (kwasów itp.), wymagających stosowania specjalnych materiałów odpornych na korozję. W takich przypadkach wymagane są oddzielne kanały wentylacyjne dla każdego z pomieszczeń.
	2) Wentylacja naturalna nawiewna oraz mechaniczna miejscowa wywiewna z urządzeniem mechanicznym na zewnątrz pomieszczenia*)	Niepalny.	Bez recyrkulacji powietrza i pod warunkiem: a) zastosowanie dla wentylacji wywiewnej oddzielnych kanałów dla każdego pomieszczenia, b) zastosowania w przewodach nawiewnych wentylacji ogólnej specjalnych urządzeń (klap) zapobiegających rozprzestrzenianiu się pożaru, uruchamianych samoczynnie w razie jego zaistnienia.	2. Wszystkie części metalowe układu wentylacji wywiewnej powinny być ze sobą metalicznie połączone i dokładnie uziemnione. 3. W przypadku stosowania do instalacji wentylacyjnej wywiewnej materiałów trudno zapalnych, będących dielektrykami, należy zastosować rozwiązanie zapewniające odprowadzenie elektryczności statycznej.
	3) Wentylacja mechaniczna miejscowa nawiewno-wywiewna z urządzeniem mechanicznym na zewnątrz pomieszczenia*).			4. Kanały wentylacyjne powinny być zbudowane i ułożone w sposób uniemożliwiający gromadzenie się kondensatu par cieczy łatwo zapalnych i chemicznie agresywnych, jak również w sposób umożliwiający łatwe oczyszczanie kanałów wentylacyjnych z ewentualnych osadów.
	4) Wentylacja mechaniczna nawiewna ogólna oraz mechaniczna miejscowa wywiewna z urządzeniami mechanicznymi na zewnątrz pomieszczenia.			

*) Obowiązek umieszczania mechanicznych urządzeń wentylacyjnych na zewnątrz pomieszczenia nie dotyczy przypadków, w których stanowią one indywidualne wyposażenie urządzeń technologicznych.

1	2	3	4	5
III	5) Systemy wentylacji wymienione dla I i II kategorii niebezpieczeństwa pożarowego. 6) Wentylacja mechaniczna ogólna nawiewno-wywiewna lub kombinowana.	Niepalny, z dopuszczeniem materiałów trudno zapalnych lub uodpornionych na działanie ognia, jeżeli temperatura powietrza lub dymu nie spowoduje zapalenia lub odkształcenia.	1) bez recyrkulacji powietrza w pomieszczeniach, w których przy produkcji, stosowaniu lub składowaniu mogą wydzielać się palne gazy, pary i pyły, 2) z wyłączeniem wentylacji ogólnej wywiewnej w przypadkach, w których różne gazy, pary i pyły mogą przy wzajemnym wymieszaniu się tworzyć agresywne, palne lub wybushowe mieszaniny, lub mogą wchodzić w reakcje egzotermiczne, 3) z wyjątkiem przypadków, dla których przepisy szczególnie stanowią inaczej.	
IV, V	7) System dowolny.	Jak dla III kategorii niebezpieczeństwa pożarowego.	Z wyjątkiem przypadków, dla których przepisy szczególnie stanowią inaczej.	Stosowanie wspólnego systemu wentylacyjnego dla pomieszczeń i oddziałów IV i V kategorii niebezpieczeństwa pożarowego jest dopuszczalne.

2. 1) Stosowanie wspólnych przewodów i urządzeń wentylacyjnych dla odprowadzenia powietrza lub gazów o temperaturze ponad 80°C i par, gazów oraz pyłów palnych lub tworzących mieszaniny wybuchowe, jest niedopuszczalne.

2) Niedopuszczalne jest prowadzenie przewodów wentylacyjnych bez zastosowania odpowiedniej izolacji — dla przepływu powietrza lub gazów o temperaturze ponad 80°C wewnątrz pomieszczeń I, II i III kategorii niebezpieczeństwa pożarowego, z wyjątkiem pomieszczeń, dla których zostały przeznaczone.

3) Palne elementy konstrukcyjne i urządzenia wewnątrz, przez które lub obok których przechodzą przewody wentylacyjne o powierzchni nagrzanej do temperatury ponad 80°C, powinny być zabezpieczone przed możliwością zapalenia lub zwęglenia, przez zastosowanie izolacji przewodów wentylacyjnych materiałami niepalnymi lub w inny skuteczny sposób.

4) Niedopuszczalne jest prowadzenie przewodów wentylacyjnych wykonanych z materiałów trudno zapalnych przez pomieszczenia sąsiednie lub zlokalizowane na wyższych kondygnacjach, zaliczono do I, II i III kategorii niebezpieczeństwa pożarowego, oraz przez te pomieszczenia zaliczone do III kategorii, w których przetwarza się, wytwarza, stosuje, magazynuje lub transportuje materiały łatwo zapalne w stanie rozdrobnionym, podatne na łatwe zapalenie, jak np. włókna roślinne, wióry, wełna drzewna, siano, słoma itp. W przypadkach konieczności takiego prowadzenia, przewody wentylacyjne powinny być ułożone w szczelnych kanałach, wykonanych z materiałów niepalnych.

5) W budynkach I, II i III kategorii niebezpieczeństwa pożarowego oraz w tych budynkach zaliczonych do III kategorii, w których przetwarza się, wytwarza, stosuje, magazynuje lub transportuje materiały łatwo zapalne określone w pkt. 4, pionowe kanały i przewody wentylacyjne powinny być zbudowane dla każdej kondygnacji oddzielnie.

6) W pomieszczeniach I i II kategorii niebezpieczeństwa pożarowego oraz w tych pomieszczeniach III kategorii, w których przetwarza się, stosuje lub transportuje ciała stałe rozdrobnione, tworzące w wyniku produkcji łatwo zapalne pyły i włókna, a szczególnie w pomieszczeniach zagrożonych wybuchem, w których działanie wentylacji jest ściśle związane z procesem technologicznym, należy stosować urządzenia wstrzymujące automatycznie działanie wentylatorów i sygnalizujące ich wyłączenie w przypadku zaistnienia pożaru.

7) Urządzenia sterujące, sygnalizujące itp. należy umieszczać na zewnątrz pomieszczeń zagrożonych wybuchem.

8) Montowanie przewodów dla cieczy i gazów palnych oraz przewodów elektrycznych wewnątrz kanałów wentylacyjnych, jest niedopuszczalne.

9) Wentylacyjne otwory wyciągowe należy lokalizować tak, aby kierunek ruchu zanieczyszczonego powietrza był zgodny z grawitacyjnym wpływem par i gazów — górny wyciąg dla par i gazów lżejszych od powietrza lub nagrzanych, dolny — dla par i gazów cięższych od powietrza.

10) W pomieszczeniach związanych z przeróbką i transportem ciał stałych, w których mogą wydzielać się palne pyły, tworzące z powietrzem mieszaniny wybuchowe, otwory wentylacji na-

wiewnej powinny być tak zlokalizowane lub wyposażone w urządzenia rozpraszające strugę powietrza (np. w anemostaty), aby nie powodowały zdmuchiwanie osiadłych i transportowanych pyłów w atmosferę pomieszczenia.

- 11) Celem zapobiegania rozprzestrzenianiu się i przenikaniu par, gazów i pyłów palnych i tworzących z powietrzem mieszaniny wybuchowe, z pomieszczeń narażonych na ich wydzielanie się do pomieszczeń sąsiednich, należy stosować wentylację:

- a) podciśnieniową — w pomieszczeniach lub urządzeniach stanowiących źródło wydzielania par, gazów i pyłów,
- b) nadciśnieniową — w pomieszczeniach sąsiednich, do których mogą przenikać pary, gazy i pyły bezpośrednio poprzez wszelkiego rodzaju otwory komunikacji poziomej i pionowej, otwory instalacyjne itp. w przedsionkach, tunelach, korytarzach, stanowiących przejście z pomieszczeń określonych pod literą a) do pomieszczeń sąsiednich, w szybach windowych, łączących pomieszczenia zagrożone wybuchem z innymi pomieszczeniami itp.

- 12) Pod pojęciem nadciśnienia i podciśnienia należy rozumieć różnicę ciśnień wytworzoną działaniem wentylacji w odniesieniu do aktualnego ciśnienia atmosferycznego.

- 13) Filtry, komory i cyklony dla palnych pyłów powinny być zlokalizowane w pomieszczeniach wydzielonych ścianami i stropami wykonanymi z materiałów niepalnych lub też na zewnątrz budynku, w miejscu nie stanowiącym zagrożenia pożarowego dla sąsiednich budynków.

Nie dotyczy to przypadków uzasadnionych względami technologicznymi, w których filtry, komory kurzowe i cyklony stanowią bezpośrednie wyposażenie urządzeń i agregatów produkcyjnych.

- 14) Komory kurzowe i cyklony dla pyłów, tworzących z powietrzem mieszaniny wybuchowe, powinny być zlokalizowane tylko na zewnątrz budynków, przy czym dopuszcza się lokalizację na dachach (stropodachach) o konstrukcji niepalnej.
- 15) Przewody wentylacyjne przed wejściem ich do komór kurzowych i cyklonów powinny być wyposażone w specjalne urządzenia (klapy, zasuwki) zapobiegające przeniesieniu się pożaru, uruchamiane samoczynnie w razie jego powstania.
- 16) Komory kurzowe i cyklony dla pyłów tworzących z powietrzem mieszaniny wybuchowe, powinny być wyposażone w urządzenia (klapy, przepony) zabezpieczające konstrukcję cyklonu lub komory przed skutkami wybuchu.
- 17) Czerpnie powietrza dla systemu wentylacyjnego powinny być zlokalizowane w strefie wolnej od zanieczyszczeń substancjami łatwo zapalnymi lub tworzącymi mieszaniny wybuchowe.

3. 1) Niniejsze przepisy nie naruszają postanowień zawartych w zarządzeniu nr 130 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 29 czerwca 1966 r., w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać obiekty budowlane budownictwa powszechnego (Dz. Bud. nr 10, poz. 44 oraz nr 16, poz. 69).

2) Jeżeli przepisy szczególne stawiają surowsze wymagania w stosunku do zagadnień normowanych niniejszymi przepisami, obowiązują przepisy szczególne.

Załącznik nr 3 do zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 1 marca 1969 r.

Wymagania przeciwpożarowe w zakresie stosowania urządzeń mechanicznych w pomieszczeniach, w strefach i przestrzeniach zewnętrznych zagrożonych pożarem lub wybuchem

1. W pomieszczeniach, strefach i przestrzeniach zewnętrznych, zagrożonych wybuchem lub zaliczonych do I i II kategorii niebezpieczeństwa pożarowego oraz w tych pomieszczeniach, strefach i przestrzeniach zewnętrznych zaliczonych do III kategorii niebezpieczeństwa pożarowego, w których przetwarza się, wytwarza, stosuje, magazynuje lub transportuje materiały łatwo zapalne w stanie rozdrobnionym, podatne na łatwe zapalenie, jak np. włókna roślinne, wióry, wełna drzewna, siano, słoma itp. zabrania się:

- 1) stosowania urządzeń mechanicznych napędzanych za pomocą silników spalinowych,
- 2) stosowania urządzeń, które w wyniku pracy powodują wytwarzanie iskier lub nagrzewanie się zewnętrznych powierzchni powyżej temperatur określonych w rubryce 2 tabeli stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia.

2. Dopuszcza się stosowanie silników spalinowych do napędu urządzeń mechanicznych, używanych do prac rolnych, jak np.: zbioru i transportu zbóż, omłó-

tów itp., prac wykonywanych na zewnątrz pomieszczeń, dla których warunki zabezpieczenia przeciwpożarowego określają odrębne przepisy.

3. Wszelkie urządzenia i instalacje związane z wytwarzaniem, przetwarzaniem, stosowaniem, transportem i magazynowaniem palnych gazów, łatwo zapalnych cieczy, pyłów i włókien oraz ciał stałych tworzących w wyniku produkcji, stosowania lub transportu łatwo zapalne pyły i włókna, powinny być zabezpieczone przed możliwością wyładowań elektryczności statycznej, mogącej spowodować wybuch lub zapalenie tych materiałów.

4. Urządzenia związane z przetwarzaniem, stosowaniem i transportem ciał stałych, tworzących w wyniku produkcji łatwo zapalne pyły i włókna, powinny być zabezpieczone przed przedostaniem się ciał obcych, mogących spowodować iskry i zapalenie tych materiałów.

5. Wszelkie urządzenia elektroenergetyczne, stano-

wiące napęd i wyposażenie urządzeń mechanicznych, instalowanych w pomieszczeniach, strefach i przestrzeniach zewnętrznych, określonych w ust. 1, po-

winny odpowiadać wymaganiom odnośnych przepisów szczególnych, dotyczących urządzeń elektroenergetycznych.

4.

OKÓLNIK nr 4

MINISTRA ROLNICTWA I MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 20 grudnia 1968 r.

w sprawie wykorzystania urządzeń melioracji wodnych dla potrzeb ochrony przeciwpożarowej

W celu umożliwienia wykorzystania urządzeń melioracji wodnych dla potrzeb ochrony przeciwpożarowej oraz w związku z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 czerwca 1964 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego (Dz.U. nr 25, poz. 163), ustala się co następuje:

1. Przy projektowaniu inwestycji melioracyjnych, wykonywanych w ramach ustawy z dnia 22 maja 1958 r. o popieraniu melioracji wodnych dla potrzeb rolnictwa (Dz.U. z 1963 r., nr 42, poz. 237), w osiedlach lub w odległości do 500 m od skraju zabudowy osiedli, w których występuje brak wody dla celów przeciwpożarowych, urządzenia melioracji wodnych należy przystosować do wykorzystania ich dla potrzeb ochrony przeciwpożarowej.

2. Przystosowanie urządzeń melioracji wodnych dla potrzeb ochrony przeciwpożarowej polega na budowie:

- 1) zastawek spiętrzających wodę,
- 2) punktów czerpania wody (studzienek czerpalnych),
- 3) otwartych zbiorników wodnych,

3. Budowę zastawek spiętrzających wodę należy przewidywać na rowach i kanałach melioracyjnych, jeżeli poziom i ilość przepływającej wody nie zapewnia możliwości jej poboru motopompą pożarniczą,

4. Budowę punktów czerpania wody (studzienek czerpalnych) wykonanych z betonowych kręgów studziennych należy przewidywać:

- 1) przy kanałach melioracyjnych, gdy budowa zastawek spiętrzających wodę jest ekonomicznie nie uzasadniona, a wybudowanie punktów czerpania wody (studzienek czerpalnych) odpowiednio pogłębionych zapewni dostateczny dopływ i zasób wody dla celów przeciwpożarowych,
- 2) przy otwartych zbiornikach wodnych, gdy występujący niski poziom wody uniemożliwia jej pobór pompą pożarniczą, a wybudowanie punktów czerpania wody (studzienek czerpalnych) odpowiednio pogłębionych zapewni dostateczny dopływ i zasób wody dla celów przeciwpożarowych.

5. Budowę otwartych zbiorników wodnych należy przewidywać, jeżeli wybudowanie zastawki lub punktu czerpania wody (studzienki czerpalnej) na kanałach i rowach melioracyjnych nie zapewni niezbędnej ilości wody, a wybudowanie zbiornika wodnego obok kanału lub rowu zapewni odpowiedni jej zasób dla celów przeciwpożarowych.

6. Powiatowy inspektorat wodnych melioracji przy

opracowywaniu danych wyjściowych do projektowania nowych bądź renowacji istniejących urządzeń melioracji wodnych, przebiegających przez osiedle lub w odległości do 500 m od skraju zabudowy osiedla, zobowiązany jest w uzgodnieniu z właściwą powiatową komendą straży pożarnych ustalić konieczność dostosowania urządzeń melioracji wodnych do potrzeb ochrony przeciwpożarowej.

7. Powiatowy inspektorat wodnych melioracji zobowiązany jest uzgodnić z właściwą powiatową komendą straży pożarnych projekty wstępne lub techniczno-robocze, czy proponowane przez jednostkę projektową rozwiązanie przystosowania urządzeń melioracji wodnych do potrzeb ochrony przeciwpożarowej jest właściwe.

8. Zespoły rzeczoznawców do oceny projektów inwestycyjnych opiniujące dokumentację projektowo-kosztorysową urządzeń melioracji wodnych powinny zwracać uwagę, czy dokumentacja przedłożona do zatwierdzenia jest uzgodniona z powiatową komendą straży pożarnych i czy żądania tej komendy zostały w dokumentacji uwzględnione.

9. Koszty opracowania rozwiązań technicznych niezbędnych dla potrzeb przeciwpożarowych w ramach dokumentacji inwestycji urządzeń melioracji wodnych pokrywają inwestorzy tych urządzeń.

10. Koszty budowy zastawek spiętrzających wodę oraz punktów czerpania wody (studzienek czerpalnych) wykonywanych w ramach robót melioracyjnych, pokrywają inwestorzy urządzeń melioracji wodnych.

11. Środki na pokrycie kosztów budowy otwartych zbiorników wodnych zabezpieczają powiatowe komendy straży pożarnych z funduszu prewencyjnego PZU, przeznaczonego na finansowanie przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego i przekazują je na konto powiatowych inspektoratów wodnych melioracji, które dla tego rodzaju inwestycji spełniają rolę inwestorów zastępczych.

12. Traci moc okólnik Przewodniczącego Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury oraz Ministrów Rolnictwa i Spraw Wewnętrznych z dnia 10 marca 1961 r. w sprawie wykorzystywania urządzeń melioracji wodnych dla potrzeb ochrony przeciwpożarowej.

Minister Spraw
Wewnętrznych
wz. T. Pietrzak

Minister Rolnictwa
wz. J. Popko

5.

ZARZĄDZENIE nr 1/69

KOMENDANTA GŁÓWNEGO STRAŻY POŻARNYCH

z dnia 20 lutego 1969 r.

w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego programu nr V/OSP szkolenia podstawowego gromadzkich naczelników straży pożarnych

Na podstawie § 9 zarządzenia nr 117 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 września 1964 r. w sprawie organizacji szkół i szkolenia pożarniczego (Dz. KGSP nr 5—6, poz. 22), zarządza się co następuje:

§ 1. Zatwierdza się i wprowadza do użytku służbowego program nr V/OSP szkolenia podstawowego

gromadzkich naczelników straży pożarnych, stanowiący załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Komendant Główny
Straży Pożarnych
Z. Jarosz

Załącznik do zarządzenia nr 1/69 Komendanta Głównego Straży Pożarnych z dnia 20 lutego 1969 r.

PROGRAM nr V OSP

szkolenia podstawowego gromadzkich naczelników straży pożarnych

I. Cel szkolenia

Celem szkolenia podstawowego, prowadzonego według niniejszego programu, jest przygotowanie kandydatów do pełnienia funkcji gromadzkich naczelników straży pożarnych w zakresie:

1. Fachowego wnioskowania i inicjowania poczynań prezydiów gromadzkich rad narodowych w sprawach dotyczących ochrony przeciwpożarowej.

2. Aktywizacji i koordynacji działalności ochotniczych i obowiązkowych straży pożarnych z terenu gromady.

3. Sprawowania opieki i udzielania niezbędnej pomocy organizacyjnej, technicznej, operacyjnej i szkoleniowej ochotniczym i obowiązkowym strażom pożarnym z terenu gromady.

4. Znajomości zasad dowodzenia akcjami ratowniczo-gaśniczymi.

II. Organizacja szkolenia

1. Szkolenie prowadzą wojewódzkie komendy straży pożarnych w ośrodkach szkolenia pożarniczego na kursach skoszarowanych.

2. Czas przeznaczony na realizację programu — 40 godzin (6 dni).

3. Warunki przyjęcia na szkolenie:

- a) ukończony 21 rok życia (po odbyciu zasadniczej służby wojskowej),
- b) wykształcenie ogólne — minimum w zakresie szkoły podstawowej,
- c) wyszkolenie w zakresie naczelnika OSP III lub IV stopnia.

W przypadku, jeżeli kandydat nie odpowiada wyżej określonym warunkom, decyzję w sprawie jego przyjęcia na szkolenie podejmuje wojewódzki komendant straży pożarnych.

4. Tok zajęć i zasady życia koszarowego określają regulaminy stanowiące załącznik do zarządzenia

nr 24/59 Komendanta Głównego Straży Pożarnych z dnia 31 grudnia 1959 r. w sprawie wprowadzenia przepisów w zakresie szkolenia członków terenowych ochotniczych i obowiązkowych straży pożarnych (Dz. KGSP z 1960 r., nr 1—2, poz. 1).

5. Szkolenie należy zakończyć komisyjnym egzaminem.

III. Układ przedmiotów nauczania

Lp.	Nazwa przedmiotu	Ilość godzin lekcyjnych		
		wykłady	ćwiczenia	razem
1	Organizacja ochrony przeciwpożarowej	8	2	10
2	Zapobieganie powstawaniu pożarów	7	3	10
3	Zagadnienia operacyjno-bojowe	7	3	10
4	Zagadnienia techniczne	2	2	4
5	Zagadnienia szkolenia pożarniczego	3	3	6
	Razem	27	13	40

IV. Wskazówki metodyczne

1. Przy realizacji poszczególnych zagadnień programu należy w szerokim zakresie uwzględniać problematykę oraz specyfikę środowiskową wsi, gromady.

2. Szkolenie należy przeprowadzić metodą wykładów, pogadanek i ćwiczeń praktycznych, z uwzględnieniem zasady pogłębłości, wykorzystując w sze-

rokiem zakresie pomoce naukowe oraz podając konkretne przykłady z terenu wsi i gromady.

3. Wykładowcy i instruktorzy są zobowiązani do pobudzania aktywności słuchaczy przez zadawanie pytań kontrolnych, inicjowanie dyskusji oraz zlecenie przeprowadzenia zajęć.

4. W ramach zajęć pozalekcyjnych (nauki własnej) wykładowcy powinni przeprowadzać konsultacje ze słuchaczami w celu ugruntowania wiadomości podanych w czasie zajęć programowych.

V. Tematyka szkolenia

Przedmiot 1. ORGANIZACJA OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ

Tematyka ogólna

Lp.	Temat	Ilość godzin lekcyjnych		
		wykłady	ćwiczenia	razem
1	Służba wewnętrzna i musztra	1	1	2
2	Organizacja ochrony przeciwpożarowej w gromadzie i powiecie	5	1	6
3	Organizacja ochrony przeciwpożarowej w zakładach pracy	2	—	2
	Razem	8	2	10

Tematyka szczegółowa

Temat 1. Służba wewnętrzna i musztra:

- a) zasady dowodzenia pododdziałami (strażami) w szykach,
- b) przygotowanie pododdziałów pieszych i zmotoryzowanych do przeglądu i defilady,
- c) dokonywanie przeglądu musztry pododdziałów (straży).

Temat 2. Organizacja ochrony przeciwpożarowej w gromadzie i powiecie:

- a) struktura organizacyjna oraz zakres działania gromadzkich rad narodowych i ich organów,
- b) zadania gromadzkich rad narodowych i jej organów w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- c) zadania sołtysów w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- d) struktura organizacyjna ochrony przeciwpożarowej w gromadzie i powiecie,
- e) obowiązki mieszkańców wsi i osiedli w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- f) obowiązki właścicieli zarządzających i użytkowników budynków mieszkalnych i gospodarczych w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- g) zadania ochotniczych i obowiązkowych straży pożarnych, ratowniczych drużyn leśnych, wart i zespołów kontroli przeciwpożarowej,
- h) zadania powiatowych komend straży pożarnych i zarządów oddziałów powiatowych związku ochot-

- niczych straży pożarnych w odniesieniu do gromad i gromadzkich naczelników straży pożarnych,
- i) zadanie i obowiązki gromadzkiego naczelnika straży pożarnych oraz metody ich realizacji:
  - współdziałanie z gromadzką radą narodową w sprawach ochrony przeciwpożarowej,
  - przedstawianie gromadzkiej radzie narodowej, jej prezydiom i komisjom opinii i wniosków w zakresie: potrzeb ochrony przeciwpożarowej gromady, organizacji straży pożarnych, zespołów kontrolnych, przeciwpożarowych drużyn leśnych i wart, wyposażenia jednostek w sprzęt, zaopatrzenia wsi w niepalne i trudno palne materiały budowlane, zaopatrzenia w wodę do celów gaśniczych, zaopatrzenia wsi i straży pożarnych w środki łączności i alarmowania,
  - branie udziału w sesjach gromadzkiej rady narodowej, posiedzeniach prezydium i komisji, na których omawiane są sprawy ochrony przeciwpożarowej,
  - branie udziału w naradach, odprawach i szkoleniach organizowanych dla gromadzkich naczelników przez wojewódzkie i powiatowe komendy straży pożarnych,
  - udzielanie pomocy strażom pożarnym z terenu gromady przy przeprowadzaniu szkoleń, ćwiczeń, manewrów, zawodów,
  - współdziałanie w sprawach ochrony przeciwpożarowej z miejscowym posterunkiem Milicji Obywatelskiej.

Temat 3. Organizacja ochrony przeciwpożarowej w zakładach pracy:

- a) struktura organizacyjna ochrony przeciwpożarowej w zakładach pracy ze szczególnym uwzględnieniem małych zakładów produkcyjnych, handlowych i usługowych,
- b) zadania kierowników i referentów ochrony przeciwpożarowej, pogotowi sal i oddziałów produkcyjnych, komisji pożarowo-technicznych,
- c) obowiązki kierowników (dyrektorów) oraz pracowników zakładów pracy w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

Przedmiot 2. ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU POŻARÓW

Tematyka ogólna

Lp.	Temat	Ilość godzin lekcyjnych		
		wykłady	ćwiczenia	razem
1	Zapobieganie powstawaniu i rozszerzaniu się pożarów na terenie wsi	4	2	6
2	Zapobieganie powstawaniu i rozszerzaniu się pożarów w drobnych zakładach produkcyjnych, handlowych i usługowych	3	1	4
	Razem	7	3	10

Tematyka szczegółowa

Temat 1. Zapobieganie powstawaniu i rozszerzaniu się pożarów na terenie wsi:

- a) zagrożenie pożarowe wsi wynikające z:
  - zwartości i charakteru zabudowy,
  - braku podziału na strefy zagrożenia pożarowego,
  - rodzaju konstrukcji i materiałów oraz pokrycia budynków,
  - składowania materiałów palnych w obrębie zabudowań,
  - stanu i charakteru zadrzewienia,
- b) przyczyny powstawania i rozszerzania się pożarów najczęściej występujące na wsi,
- c) działalność zapobiegawcza na terenie wsi:
  - formy działalności zapobiegawczej na terenie wsi (działalność zespołów kontroli przeciwpożarowej współpraca z MO, ORMO itp.),
  - zadania naczelnika gromadzkiego w zakresie kontroli stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego,
  - przygotowanie mieszkańców wsi do działalności zapobiegawczej i czynnego zwalczania pożarów,
  - działalność programowo-uświadamiająca prowadzona przez ochotnicze i obowiązkowe straże pożarne,
  - współdziałanie w zakresie prawidłowej zabudowy wsi i przestrzegania krycia budynków materiałami niepalnymi,
  - współudział w masowej akcji zabezpieczenia budynków w instalacje piorunochronowe typu lekkiego.

Temat 2. Zapobieganie powstawaniu i rozszerzaniu się pożarów w drobnych zakładach produkcyjnych, handlowych i usługowych:

- a) zagrożenie pożarowe zakładu wynikające z:
  - niewłaściwej lokalizacji pomieszczeń,
  - niedostatecznej ognioodporności elementów konstrukcyjnych budynków,
  - technologii produkcji,
  - stosowania nieodpowiednich urządzeń i maszyn,
  - niewłaściwego magazynowania surowców i gotowych wyrobów,
  - braku oddzielení przeciwpożarowych,
  - niewłaściwych i uszkodzonych instalacji,
  - braku porządku;
- b) przyczyny powstawania i rozszerzania się pożarów najczęściej występujące w zakładach pracy;
- c) podstawowe przepisy w zakresie zapobiegania pożarom:
  - wymagania przeciwpożarowe w zakresie transportu oraz magazynowania surowców i materiałów,
  - ogólne wymagania przeciwpożarowe dla drobnych zakładów produkcyjnych, handlowych i usługowych,
  - wskazania porządkowe w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego w budynkach produkcyjnych i na terenie zakładów.

Przedmiot 3. ZAGADNIENIA OPERACYJNO-BOJOWE

Tematyka ogólna

Lp.	Temat	Ilość godzin lekcyjnych		
		wykłady	ćwiczenia	razem
1	Sposoby gaszenia i zasady dowodzenia oraz organizacja walki z pożarami na wsi	4	3	7
2	Zasady działania w czasie innych klęsk żywiołowych	1	—	1
3	Bezpieczeństwo i higiena pracy	1	—	1
4	Służba przeciwpożarowa w oddziałach samoobrony	1	—	1
	Razem	7	3	10

Tematyka szczegółowa

Temat 1. Sposoby gaszenia i zasady dowodzenia oraz organizacja walki z pożarami na wsi:

- a) działania taktyczno-bojowe straży pożarnych w różnych warunkach atmosferycznych, terenowych oraz w poszczególnych fazach rozwoju pożaru,
- b) dowodzenie plutonem i większym zgrupowaniem sił i środków w czasie pożaru w gromadzie,
- c) zasady obejmowania i przekazywania kierownictwa akcją ratowniczo-gaśniczą,
- d) organizacja sztabów,
- e) współudział w akcjach jednostek taktycznych i sprzętu pożarniczego,
- f) organizacja ratownictwa w czasie pożaru,
- g) organizacja osłony budynków w wypadku pośredniego zagrożenia pożarem,
- h) organizacja służby operacyjnej w powiecie,
- i) posługiwanie się planami obrony przeciwpożarowej,
- j) prowadzenie dochodzeń popożarowych.

Temat 2. Zasady działania w czasie innych klęsk żywiołowych:

Zasady działania straży pożarnych w czasie powodzi, awarii, katastrof.

Temat 3. Bezpieczeństwo i higiena pracy:

- a) zasady ubezpieczania członków OSP w PZU i dokonywania formalności związanych z wypadkiem,
- b) organizacja pomocy sanitarnej w wypadkach indywidualnych i zbiorowych w czasie pożarów i innych klęsk żywiołowych,
- c) zachowywanie warunków bezpieczeństwa i higieny pracy w czasie pożarów, manewrów i zawodów.

Zapewnienie wymagań sanitarnych odnośnie do zakwaterowania, żywienia uczestników akcji, dostarczanie wody pitnej, zapewnianie zbiorowego bezpieczeństwa.

Temat 4. Służba przeciwpożarowa w terenowych oddziałach samoobrony:

- a) struktura organizacyjna terenowych i zakładowych oddziałów samoobrony,
- b) zadania służby przeciwpożarowej TOS.

Przedmiot 4. ZAGADNIENIA TECHNICZNE

Tematyka ogólna

Lp.	Temat	Ilość godzin lekcyjnych		
		wykłady	ćwiczenia	razem
1	Środki łączności, alarmowania i zaopatrzenia wodnego	1	1	2
2	Normy wyposażenia w sprzęt	1	1	2
	Razem	2	2	4

Tematyka szczegółowa

Temat 1. Środki łączności alarmowania i zaopatrzenia wodnego:

- a) organizacja łączności i alarmowania w gromadzie i w zakładach pracy,
- b) organizacja łączności na miejscu akcji,
- c) organizacja zaopatrzenia wodnego w przypadkach niedostatecznych zasobów wody na miejscu akcji.

Temat 2. Normy wyposażenia w sprzęt:

- a) normy wyposażenia obiektów i budynków w podręczny sprzęt gaśniczy,
- b) normy wyposażenia w sprzęt ochotniczych i obowiązkowych straży pożarnych poszczególnych typów.

Przedmiot 5. ZAGADNIENIA SZKOLENIA POŻARNICZEGO

Tematyka ogólna

Lp.	Temat	Ilość godzin lekcyjnych		
		wykłady	ćwiczenia	razem
1	Organizacja szkolenia OSP	1	—	1
2	Metodyka prowadzenia zajęć szkoleniowych	2	3	5
	Razem	3	3	6

Tematyka szczegółowa

Temat 1. Organizacja szkolenia ochotniczej straży pożarnej:

- a) rodzaje szkoleń członków ochotniczej (obowiązkowej) straży pożarnej,
- b) organizacja szkolenia podstawowego szeregowców OSP,
- c) organizacja szkolenia doskonalącego załóg OSP,
- d) dokumentacja szkolenia podstawowego i doskonalącego prowadzona przez naczelnika OSP.

Temat 2. Metodyka prowadzenia zajęć szkoleniowych:

- a) formy i metody prowadzenia prac szkoleniowych w gromadzie,
- b) przygotowanie i przeprowadzanie zajęć teoretycznych,
- c) zasady wykorzystywania pomocy naukowych,
- d) zasady instruowania w obsłudze sprzętu pożarniczego,
- e) zasady organizacji i przeprowadzania szkolenia taktyczno-bojowego na obiektach.

Ćwiczenia:

- a) pokazowe ćwiczenia instruktażowe obsługi sprzętu pożarniczego,
- b) pokazowe ćwiczenia taktyczno-bojowe na wybranym obiekcie.

Literatura

1. Ustawa z dnia 13 kwietnia 1960 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. nr 20, poz. 120; Dz. KGSP nr 3, poz. 6).
2. Uchwała nr 440 Rady Ministrów z dnia 17 listopada 1961 r. w sprawie określenia obowiązków prezydiów rad narodowych w zakresie ochrony przeciwpożarowej (Monitor Polski nr 91, poz. 383; Dz. KGSP nr 6, poz. 12).
3. Uchwała nr 217 Rady Ministrów z dnia 5 września 1967 r. w sprawie powoływania gromadzkich naczelników straży pożarnych (Monitor Polski, nr 51 poz.253; Dz. KGSP nr 3 poz. 11).
4. St. Antoniak i P. Borowski. Zabezpieczenie przeciwpożarowe zakładów i obiektów gospodarki rolnej. Nakł. Związku OSP, Warszawa 1963.
5. E. Burzyński. Podstawowe materiały do ćwiczeń taktycznych jednostek straży pożarnych. Wyd. Arkady, Warszawa 1967.
6. M. Bystry. Poradnik gromadzkiego naczelnika straży pożarnych. Wyd. Arkady (projektowane wydanie w połowie 1969 r.).
7. Z. Filingier. Działalność straży pożarnej w akcji przeciwpowodziowej. Nakł. Związku OSP, Warszawa 1959.
8. A. Biedroń-Kalinowski. Taktyka gaszenia pożarów na terenach wsi. Wyd. Arkady, Warszawa 1967.
9. H. Oldakowski. Dostarczanie wody na znaczne odległości. Wyd. Arkady, Warszawa 1967
10. H. Oldakowski. Walka z pożarami w zakładach pracy Wyd. Związkowe CRZZ, Warszawa 1963.

11. J. Pacocha i E. Waligóra. Przeciwożarowe zao-
patrzenie wodne terenów wiejskich. Nakł. Zwią-
ku OSP, Warszawa 1963.
12. Z. Zalewski. Organizacja i prowadzenie szkole-
nia w ochotniczych strażach pożarnych. Wyd. Ar-
kady, Warszawa 1966.

13. Wytyczne KGSP w sprawie organizacji, zadań
i szkolenia jednostek służby przeciwpożarowej te-
renowych i zakładowych oddziałów samoobrony
TOS (ZOS), wprowadzone zarządzeniem nr 1/68
Komendanta Głównego Straży Pożarnych, z dnia
29 stycznia 1968 r.

6.

ZARZĄDZENIE nr 2/69**KOMENDANTA GŁÓWNEGO STRAŻY POŻARNYCH**

z dnia 24 lutego 1969 r.

w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego programu nr 1/PS szkolenia specjali-
stycznego szefów służby przeciwpożarowej w oddziałach samoobrony

Na podstawie § 9 zarządzenia nr 117 Ministra
Spraw Wewnętrznych z dnia 9 września 1964 r.
w sprawie organizacji szkół i szkolenia pożarniczego
(Dz. KGSP nr 5—6, poz. 22), zarządza się co nastę-
puje:

§ 1. Zatwierdza się i wprowadza do użytku służ-
bowego program nr 1/PS szkolenia specjalistycznego
szefów służby przeciwpożarowej w oddziałach samo-

obrony, stanowiący załącznik do niniejszego zarzą-
dzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpi-
sania.

Komendant Główny
Straży Pożarnych
Z. Jarosz

Załącznik do zarządzenia nr 2/69 Ko-
mendanta Głównego Straży Pożarnych
z dnia 24 lutego 1969 r.

PROGRAM nr 1/PS**szkolenia specjalistycznego szefów służby przeciwpożarowej w oddziałach samoobrony****I. Cel i zakres szkolenia**

1. Celem szkolenia specjalistycznego szefów służby
przeciwpożarowej TOS (ZOS) jest przygotowanie ich
do:

- 1) kierowania służbą przeciwpożarową TOS (ZOS)
w różnych okresach zagrożenia bezpieczeństwa
państwa,
- 2) sporządzania planów obrony przeciwpożarowej
w ramach TOS (ZOS),
- 3) zwalczania pożarów powstałych w wyniku napa-
dów powietrznych w rejonie działania TOS (ZOS),
- 4) prowadzenia szkolenia specjalistycznego i dosko-
nalącego załogi służby przeciwpożarowej.

2. Szkoleniem wg niniejszego programu powinni
być objęci wszyscy szefowie służb przeciwpożarowych
TOS i ZOS.

II. Organizacja szkolenia

1. Organizatorem szkolenia są powiatowe (miejskie)
komendy straży pożarnych, które również dokonują
rekrutacji i ustalają formę organizacyjną szkolenia.

2. Szkolenie może być przeprowadzone w formie:

- 1) jednorazowego, trzydniowego kursu skoszarowa-
nego,
- 2) trzech jednodniowych zbiórek szkoleniowych zor-

ganizowanych w czasie nie dłuższym niż 3 mie-
siące,

- 3) dwóch zbiórek szkoleniowych, z których pierwsza
powinna być dwudniowa, w celu przeprowadze-
nia 16-godzinnych zajęć teoretycznych, druga je-
dnodniowa 8-godzinna, przeznaczona na pokazowe
ćwiczenia bojowe z jednostkami służby przeciw-
pożarowej w ramach oddziału samoobrony.

3. Program szkolenia składa się z trzech zasad-
niczych części stanowiących w sumie 24 godziny lek-
cyjne, a mianowicie:

- 1) rola, zadania i obowiązki szefa służby przeciw-
pożarowej TOS (ZOS),
- 2) tematyka dotycząca szkolenia specjalistycznego za-
łogi służby przeciwpożarowej przez szefa służby,
- 3) pokazowe szkolenie w przygotowywaniu i prze-
prowadzaniu ćwiczeń bojowych z jednostkami
służby przeciwpożarowej w ramach oddziału sa-
moobrony.

4. Komenda straży pożarnych prowadząca szkole-
nie obowiązana jest:

- 1) sporządzić imienną ewidencję uczestników szkole-
nia,
- 2) odnotować obecność na zajęciach w liście obec-
ności,
- 3) zarejestrować przeprowadzone zajęcia w dzienni-
ku lekcyjnym,

4) wydać uczestnikom szkolenia zaświadczenie o przesłuchaniu szkolenia szefów służby przeciwpożarowej TOS (ZOS).

III. Wskazówki metodyczne

1. Ze względu na specyfikę organizacji i zadań jednostek służby przeciwpożarowej w miejscowościach (gromadach, osiedlach) i zakładach pracy, szkolenie powinno być organizowane oddzielnie dla:

- 1) szefów służby przeciwpożarowej w terenowych oddziałach samoobrony,
  - 2) szefów służby przeciwpożarowej zakładowych oddziałów samoobrony.
2. Przy omawianiu poszczególnych tematów programu należy uwzględnić odpowiednią specyfikę zakładu lub osiedla.

3. Zajęcia teoretyczne należy ilustrować aktualnymi pomocami naukowymi (tablice, schematy, wzory dokumentów, filmy szkoleniowe, przezroczka itp.).

4. Do realizacji części I programu (temat 1 i 2) mogą być angażowani wykładowcy spośród kadry terenowych sztabów wojskowych.

5. Druga i trzecia część programu obejmuje tematykę szkolenia specjalistycznego, przewidzianą dla załóg służby przeciwpożarowej TOS (ZOS), wynikającą z programów wydanych przez Inspektorat Powszechnej Samoobrony pod syg. IPS1/66 i IPS2/66.

Dokładne zapoznanie uczestników szkolenia z wyżej wymienioną tematyką i wskazówkami do realizacji programu, powinno umożliwić szefom służby przeciwpożarowej TOS (ZOS) właściwe prowadzenie zajęć z podległą załogą służby przeciwpożarowej.

Przy realizacji programu przez wykładowców kierować się należy zasadami zawartymi w podręczniku szkolenia specjalistycznego służby przeciwpożarowej, który powinien być udostępniony wszystkim uczestnikom szkolenia w czasie zajęć.

6. Przy omawianiu taktyki zwalczania pożarów, spowodowanych napadami z powietrza, opierać się należy o sytuacje zgodne z obiektywnie istniejącymi warunkami w poszczególnych rejonach działania TOS (ZOS) oraz występującą tam charakterystyką zabudowy, produkcji itp.

7. Trzecia część programu powinna być potraktowana jako przykład dobrej organizacji przygotowań i prowadzenia ćwiczeń bojowych z jednostkami służby przeciwpożarowej w ramach oddziału samoobrony.

Lp.	T e m a t y	Ilość godzin zajęć	
		teoretycznych	praktycznych
3	Rola i zadania szefa oraz funkcyjnych służby przeciwpożarowej w kierowaniu i przygotowaniu jednostek służby przeciwpożarowej w ramach oddziału samoobrony TOS (ZOS)	2	
4	Sporządzanie planu obrony przeciwpożarowej w ramach oddziału samoobrony TOS (ZOS)	1	2
Część II			
5	Organizacja, wyposażenie i zadania służby przeciwpożarowej TOS (ZOS)	1	
6	Możliwości powstawania pożarów po napadach powietrznych	2	
7	Zasady i sposoby przygotowania obiektów i budynków na potrzeby obrony przeciwpożarowej w okresie zagrożenia	2	
8	Zasady organizacji i prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej na terenie osiedla (zakładu pracy)	2	
9	Zasady współdziałania służby przeciwpożarowej z jednostkami innych specjalności w toku prowadzenia prac ratowniczo-gaśniczych	1	
Część III			
10	Zasady przygotowania i prowadzenia ćwiczeń taktyczno-bojowych z jednostkami służby przeciwpożarowej w ramach oddziału samoobrony	2	4
11	Podsumowanie przeprowadzonych ćwiczeń i wyciągnięcie wniosków organizacyjno-metodycznych	2	
Razem:		18	6

Tematyka szczegółowa

- Temat 1.** Wybrane zagadnienia prawne dotyczące samoobrony (wykład 1-godzinny):
- a) powszechna samoobrona,
  - b) służba w formacjach samoobrony,
  - c) świadczenia na rzecz samoobrony.
- Temat 2.** Organizacja i zadania terenowego (zakładowego) oddziału samoobrony (wykład 2-godzinny):
- a) ogólne zasady organizacji samoobrony,

Lp.	T e m a t y	Ilość godzin zajęć	
		teore- tycznych	prak- tycznych
	Część I		
1	Wybrane zagadnienia prawne, dotyczące samoobrony	1	
2	Organizacja i zadania terenowego i zakładowego oddziału samoobrony	2	

- b) zadania oddziałów samoobrony,
- c) struktura organizacyjna oddziału samoobrony (dowództwo i służby, ich zadania ogólne),
- d) rola i zadania administracji państwowej i organizacji społecznych w dziedzinie przygotowania i działania oddziałów samoobrony.

Temat 3. Rola i zadania szefa oraz funkcyjnych służby przeciwpożarowej w kierowaniu i przygotowaniu jednostek służby przeciwpożarowej w ramach oddziału samoobrony TOS (ZOS) (wykład 2-godzinny):

- a) zasady powoływania funkcyjnych w jednostkach służby przeciwpożarowej TOS (ZOS),
- b) przygotowanie funkcyjnych do wykonywania zadań w ramach służby przeciwpożarowej TOS (ZOS),
- c) zadania i obowiązki funkcyjnych służby przeciwpożarowej TOS (ZOS) w różnych okresach (pokoju, podwyższonej gotowości obronnej, bezpośredniego zagrożenia i wojny),
- d) wykorzystanie środków łączności i alarmowania do powiadamiania ludności o zagrożeniu z powietrza,
- e) współudział w szkoleniu ludności (pracowników zakładów pracy) z zakresu obrony przeciwpożarowej w ramach samoobrony.

Temat 4. Sporządzanie planu obrony przeciwpożarowej w ramach oddziału samoobrony TOS (ZOS) (wykład 1-godzinny, zajęcia praktyczne 2-godzinne):

- a) zasadnicze dokumenty planu obrony przeciwpożarowej,
- b) stosowanie znaków umownych,
- c) zasady uzgadniania i zatwierdzania planu obrony przeciwpożarowej,
- d) przykładowe opracowanie zasadniczych elementów planu obrony przeciwpożarowej (osiedla, zakładu pracy).

Temat 5. Organizacja, wyposażenie i zadania służby przeciwpożarowej (wykład 1-godzinny):

- a) organizacja służby przeciwpożarowej,
- b) wyposażenie służby przeciwpożarowej,
- c) zadania służby przeciwpożarowej.

Temat 6. Możliwości powstawania pożarów po napa-
dach powietrznych (wykład 2-godzinny):

- a) możliwości powstawania pożarów po napa-
dach bronią jądrową i ich charakterystyka,
- b) powstawanie pożarów po napa-
dach bronią klasyczną i ich charakterystyka,
- c) klasyfikacja pożarów powstałych po napa-
dach z powietrza.

Temat 7. Zasady i sposoby przygotowania obiektów i budynków na potrzeby obrony przeciwpożarowej w okresie zagrożenia (wykład 2-godzinny):

- a) ogólna charakterystyka zagrożenia pożarowego osiedla, budynku, obiektu, pomieszczeń, składów itp., znajdujących się w rejonie działania,
- b) rola i znaczenie ścian przeciwpożarowych, przerw (pasów) ochronnych, dróg ewakuacji oraz dostępu do budynków,
- c) obowiązki kierownika obiektu i mieszkańców, dotyczące zabezpieczenia przeciwpożarowego w czasie zagrożenia,
- d) zasady przygotowania wody gaśniczej,
- e) rozmieszczenie punktów gaśniczych i potrzebnego sprzętu.

Temat 8. Zasady organizacji i prowadzenia akcji gaśniczej w ramach akcji ratowniczej na terenie wsi (osiedla, dzielnicy, miasta) (wykład 2-godzinny):

- a) ogólne zasady organizacji i prowadzenia akcji ratowniczej,
- b) zadania służby przeciwpożarowej w akcji ratowniczej,
- c) organizacja akcji gaśniczej,
- d) prowadzenie akcji gaśniczej.

Temat 9. Zasady współdziałania służby przeciwpożarowej z jednostkami innych specjalności w toku prowadzenia prac ratowniczych (wykład 1-godzinny):

- a) ogólne zasady współdziałania w toku prowadzenia prac ratowniczych, współdziałanie pododdziałów pożarniczych z pododdziałami ratownictwa technicznego, medyczno-sanitarnymi, odkażania i dezaktywacji oraz ochrony porządku,
- b) wykonywanie zadań przez pododdziały pożarnicze na korzyść pododdziałów innych specjalności.

Temat 10. Zasady przygotowania i prowadzenia ćwiczeń taktyczno-bojowych z jednostkami służby przeciwpożarowej w ramach oddziału samoobrony (wykład 2-godzinny, ćwiczenia 4-godzinne):

- a) ustalanie celu i rodzaju ćwiczeń,
- b) obowiązki uzgadniania założeń i terminów ćwiczeń manewrowych z PKSP (MKSP),
- c) przygotowanie założeń do ćwiczeń,
- d) przygotowanie niezbędnej dokumentacji ćwiczeń,
- e) przygotowanie rozjemców, pozorantów i środków pozoracji,
- f) rozpoczęcie ćwiczeń,
- g) omówienie przebiegu i wyników ćwiczeń.

Ćwiczenia:

- a) wyjazd w teren w celu obserwacji odpowiednio przygotowanego wcześniej ćwiczenia jednostek służby przeciwpożarowej TOS (ZOS),
- b) obserwowanie i notowanie przez słuchaczy spostrzeżonych usterek i niedociągnięć w czasie prowadzonych ćwiczeń.

Temat 11. Podsumowanie wyników z przeprowadzonych ćwiczeń i wyciągnięcie wniosków organizacyjno-metodycznych (wykład 2-godzinny):

- a) omówienie sytuacji i założeń ćwiczebnych,
- b) zadania postawione dla poszczególnych pododdziałów służby przeciwpożarowej TOS (ZOS),
- c) zgłaszanie spostrzeżeń i uwag przez obserwatorów ćwiczeń,
- d) ocena założonej sytuacji, powziętych decyzji, wydanych rozkazów i wykonanych zadań,
- e) wyciągnięcie wniosków z omówionych ćwiczeń.

Literatura

1. Ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dział IV, VI i VII) (Dz. U. nr 44, poz. 220).
2. Inspektorat Powszechnej Samoobrony. Tymczasowe wytyczne w sprawie zasad organizacji i przygotowania TOS oraz (ZOS). Wyd. MON. 1966 IPS 4/66.
3. Zarządzenie nr 1/68 Komendanta Głównego Straży Pożarnych z 29 stycznia 1968 r. w sprawie

- wprowadzenia wytycznych organizacji, zadań i szkolenia jednostek służby przeciwpożarowej terenowych i zakładowych oddziałów samoobrony.
4. Zarządzenie nr 14/68 Komendanta Głównego Straży Pożarnych z 5 grudnia 1968 r. w sprawie zmiany wytycznych organizacji, zadań i szkolenia jednostek służby przeciwpożarowej w terenowych i zakładowych oddziałach samoobrony.
5. Inspektorat Samoobrony. Program szkolenia zakładowego oddziału samoobrony. Wyd. MON. 1967 IPS 1/66.
6. Inspektorat Powszechnej Samoobrony. Instrukcja w sprawie zasad szkolenia oddziałów samoobrony. Wyd. MON. 1967 IPS 3/66.
7. Inspektorat Powszechnej Samoobrony. Program szkolenia terenowego oddziału samoobrony. Wyd. MON. 1967 IPS 2/66.
8. Inspektorat Powszechnej Samoobrony. Materiały do szkolenia służby przeciwpożarowej oddziału samoobrony. Wyd. MON. 1968 IPS 16/68.
9. Wytyczne KGSP w sprawie sporządzania planów obrony przeciwpożarowej w ramach oddziału samoobrony (projekt).

7.

ZARZĄDZENIE nr 4/69

KOMENDANTA GŁÓWNEGO STRAŻY POŻARNYCH

z dnia 24 marca 1969 r.

w sprawie ogłoszenia wykazu obowiązujących aktów prawnych wydanych przez Komendanta Głównego Straży Pożarnych

W związku z zarządzeniem nr 14 Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 stycznia 1968 r. w sprawie uporządkowania resortowych aktów prawnych i ograniczenia ich ilości, zarządza się co następuje:

§ 1. Ogłasza się, według stanu na dzień 1 lutego 1969 r., wykaz obowiązujących aktów prawnych wydanych przez Komendanta Głównego Straży Pożarnych stanowiący załącznik do zarządzenia.

§ 2. Tracą moc akty prawne wydane przez Komendanta Głównego Straży Pożarnych nie wymienione w wykazie określonym w § 1.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Komendant Główny
Straży Pożarnych
Z. Jarosz

Załącznik do zarządzenia nr 4/69 Komendanta Głównego Straży Pożarnych z dnia 24 marca 1969 r.

Wykaz obowiązujących aktów prawnych
wydanych przez Komendanta Głównego Straży Pożarnych
wg stanu na dzień 1 lutego 1969 r.

Lp.	Rodzaj aktu oraz jego numer lub inne oznaczenie	Data	Tytuł aktu (w sprawie)	Ogłoszony (rok, nr i poz. Dz. KGSP) Nie ogłoszony	Zmiany
1	2	3	4	5	6
1	Zarządzenie nr 11	11 kwietnia 1952 r	w sprawie wyjazdów wojewódzkich i powiatowych komendantów straży pożarnych oraz pracowników komend straży pożarnych poza teren ich działalności służbowej.	nie ogłoszone	
2	Zarządzenie nr 21	17 czerwca 1952 r.	w sprawie bezpieczeństwa przed wypadkami porażen prądem elektrycznym.	nie ogłoszone	
3	Rozkaz	10 kwietnia 1952 r.	w sprawie wprowadzenia instrukcji o obowiązkach kierowców i mechaników straży pożarnych.	Dz. KGSP nr 2, poz. 16	

1	2	3	4	5	6
4	Rozkaz nr 10	11 kwietnia 1952 r.	w sprawie wzoru układu graficznego książki podziału bojowego dla zawodowych straży pożarnych terenowych i zakładowych.	nie ogłoszony	
5	Rozkaz	1 grudnia 1952 r.	w sprawie wprowadzenia „Instrukcji obsługi samochodu pożarniczego typu GM-8 na podwoziu Star A20”.	Dz. KGSP nr 7, poz. 33	
6	Zarządzenie nr 4	24 lutego 1953 r.	w sprawie wprowadzenia instrukcji o postępowaniu ochotniczych i zawodowych straży pożarnych w wypadku alarmu pożarowego na obszarze lasu.	nie ogłoszone	
7	Zarządzenie	12 marca 1953 r.	w sprawie udzielania członkom Korpusu Technicznego Pożarnictwa zezwoleń na wykonywanie ubocznych zajęć zarobkowych.	Dz. KGSP nr 4, poz. 16	
8	Zarządzenie	30 stycznia 1954 r.	w sprawie ujednolicenia tablic i napisów orientacyjnych, numerów telefonicznych, oznaczania punktów alarmowych i pojazdów w terenowych jednostkach ochrony przeciwpożarowej.	Dz. KGSP nr 1, poz. 5	
9	Rozkaz	11 marca 1954 r.	wprowadzający instrukcję w sprawie zachowania niezbędnych warunków bezpieczeństwa pracy podczas ćwiczeń, zawodów i manewrów.	Dz. KGSP nr 4, poz. 17	
10	Rozkaz	12 czerwca 1954 r.	w sprawie wprowadzenia instrukcji o sposobie założenia rejestru członków KTP.	Dz. KGSP nr 4, poz. 14	
11	Rozkaz	28 października 1954 r.	w sprawie wprowadzenia instrukcji o dysponowaniu sprzętem pożarniczym jednostek terenowych straży pożarnych.	Dz. KGSP nr 7, poz. 25	
12	Rozkaz	24 grudnia 1954 r.	w sprawie wprowadzenia instrukcji dotyczącej zachowania niezbędnych warunków bezpieczeństwa i higieny pracy jednostek interwencyjnych straży pożarnych.	Dz. KGSP nr 9, poz. 30	
13	Zarządzenie	23 września 1955 r.	w sprawie prowadzenia mechanicznych pojazdów pożarniczych.	nie ogłoszone	
14	Zarządzenie nr 8/56	20 kwietnia 1956 r.	w sprawie warunków uzyskania i używania sztandarów pożarniczych.	Dz. KGSP nr 3, poz. 11	
15	Zarządzenie nr 19/56	1 września 1956 r.	w sprawie organizacji bezpieczeństwa i higieny pracy oraz zakresu działania jej organów w terenowych jednostkach ochrony przeciwpożarowej.	Dz. KGSP nr 6, poz. 18	

1	2	3	4	5	6
16	Zarządzenie nr 6/57	1 marca 1957 r.	w sprawie stosowania znaków umownych w terenowych i resortowych jednostkach ochrony przeciwpożarowej.	nie ogłoszone	
17	Zarządzenie nr 67/57 KGMO i KGSP	11 czerwca 1957 r.	w sprawie prowadzenia dochodzeń popożarowych.	Dz. KGSP z 1958 r. nr 1/2, poz. 3	
18	Rozkaz wprowadzający nr 7/57	31 grudnia 1957 r.	w sprawie wprowadzenia instrukcji o wycofywaniu z eksploatacji i zbywaniu pojazdów mechanicznych stanowiących własność ochotniczych straży pożarnych.	Dz. KGSP z 1958 r. nr 3, poz. 7	
19	Pismo okólne nr 7/57	21 czerwca 1957 r.	w sprawie obsady stanowisk służby łączności w jednostkach ochrony przeciwpożarowej.	nie ogłoszone	
20	Zarządzenie nr 3/58	11 lutego 1958 r.	o prowadzeniu biurowości i innych czynności w postępowaniu dyscyplinarnym w stosunku do członków Korpusu Technicznego Pożarnictwa.	nie ogłoszone	
21	Zarządzenie nr 6/58	28 lutego 1958 r.	w sprawie docierania samochodów bojowych i właściwej eksploatacji pojazdów mechanicznych w jednostkach straży pożarnych.	nie ogłoszone	
22	Zarządzenie nr 17/59	10 września 1958 r.	w sprawie wywieszek objaśniających sposób alarmowania straży pożarnych w miastach posiadających urządzenia publicznej sygnalizacji alarmowo-pożarowej.	nie ogłoszone	
23	Rozkaz nr 3/58	10 grudnia 1958 r.	w sprawie składania informacji przez komendantów terenowych na zjazdach oddziałów powiatowych i okręgów wojewódzkich Związku Ochotniczych Straży Pożarnych.	nie ogłoszone	
24	Rozkaz wprowadzający nr 3/58	17 lipca 1958 r.	w sprawie wprowadzenia instrukcji o sposobie prowadzenia ewidencji i sprawozdawczości o ilości, stanie technicznym i pracy motopomp.	Dz. KGSP nr 3, poz. 8	
25	Zarządzenie nr 2/59	2 kwietnia 1959 r.	w sprawie ustalenia kwalifikacji dla podoficerów i szeregowych pożarnictwa.	Dz. KGSP nr 5, poz. 13	
26	Zarządzenie nr 4/59	31 grudnia 1959 r.	w sprawie wprowadzenia przepisów w zakresie szkolenia członków terenowych ochotniczych i obowiązkowych straży pożarnych.	Dz. KGSP z 1960 nr 1—2, poz. 1	

1	2	3	4	5	6
27	Zarządzenie nr 6/59	12 maja 1959 r.	w sprawie korzystania z aparatów telefonicznych służbowych zainstalowanych w Komendzie Głównej Straży Pożarnych.	nie ogłoszone	
28	Zarządzenie nr 11/59	1 lipca 1959 r.	w sprawie uruchomienia i korzystania z punktów alarmowych straży pożarnych.	Dz. KGSP nr 4, poz. 8	
29	Zarządzenie nr 14/59	31 lipca 1959 r.	w sprawie organizacji praktyki szkolnej słuchaczy Szkoły Oficerów Pożarnictwa w jednostkach terenowej i zakładowej ochrony przeciwpożarowej.	nie ogłoszone	
30	Zarządzenie nr 15/59	30 czerwca 1959 r.	w sprawie powołania komisji i trybu jej postępowania przy nadawaniu członkom Korpusu Technicznego Pożarnictwa kwalifikacji specjalistycznych.	Dz. KGSP nr 5, poz. 15	
31	Zarządzenie nr 21/59	24 listopada 1959 r.	w sprawie wprowadzenia w życie wytycznych, dotyczących współpracy komend straży pożarnych z jednostkami organizacyjnymi Związku Ochotniczych Straży Pożarnych.	Dz. KGSP nr 6, poz. 17	
32	Zarządzenie nr 22/59	25 listopada 1959 r.	(wydane w porozumieniu z Komentantem Głównym Milicji Obywatelskiej) w sprawie sposobu sprawowania ochrony przeciwpożarowej przez terenowe komendy straży pożarnych w jednostkach Milicji Obywatelskiej.	Dz. KGSP nr 6, poz. 18	
33	Rozkaz wprowadzający nr 3/59	11 września 1959 r.	w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego programu nr II/IV szkolenia II stopnia — dowódcy sekcji ochotniczej straży pożarnej.	Dz. KGSP z 1960 r. nr 1—2, poz. 3	
34	Rozkaz wprowadzający nr 4/59	11 września 1959 r.	w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego programu nr III/IV szkolenia III stopnia — naczelnika OSP typu KR, KRM i KM.	Dz. KGSP z 1960 r. nr 1—2, poz. 4	
35	Rozkaz wprowadzający nr 5/59	11 września 1959 r.	w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego programu nr IV/IV szkolenia IV stopnia — naczelnika OSP typu S i naczelnika rejonu.	Dz. KGSP z 1960 r. nr 1—2, poz. 5	
36	Rozkaz wprowadzający nr 8/59	30 listopada 1959 r.	w sprawie wprowadzenia instrukcji o sposobie opiniowania członków Korpusu Technicznego Pożarnictwa.	Dz. KGSP nr 6, poz. 19	

1	2	3	4	5	6
37	Pismo okólne nr 3/59	17 kwietnia 1959 r.	w sprawie udzielania czasu wolnego w systemie zatrudnienia 24 godziny służby i 24 godziny wolne od służby.	nie ogłoszone	
38	Pismo okólne nr 4/59	1 czerwca 1959 r.	w sprawie wytycznych dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego sklepów wielobranżowych i podręcznych magazynów przy tych sklepach.	Dz. KGSP nr 3, poz. 6	
39	Pismo okólne nr 6/59	14 lipca 1959 r.	w sprawie poprawy warunków bezpieczeństwa pracy w terenowej zawodowej służbie ochrony przeciwpożarowej.	nie ogłoszone	
40	Pismo okólne nr 7/59	7 sierpnia 1959 r.	w sprawie wprowadzenia tymczasowej instrukcji gospodarki opakowaniami do sprzętu i materiałów łączności.	nie ogłoszone	
41	Pismo okólne nr 9/59	19 września 1959 r.	w sprawie instrukcji przeciwpożarowej dla właścicieli, zarządzających i użytkowników budynków mieszkalnych oraz gospodarczych w miastach.	nie ogłoszone	
42	Pismo okólne nr 10/59	3 października 1959 r.	w sprawie współpracy komend terenowych straży pożarnych z władzami prokuratorskimi.	nie ogłoszone	
43	Pismo okólne nr 12/59	30 października 1959 r.	w sprawie uprawnień członków Korpusu Technicznego Pożarnictwa do przejazdów I klasą pociągów	Dz. KGSP nr 6, poz. 20	
44	Pismo okólne nr 13/59	13 listopada 1959 r.	w sprawie wynagrodzenia członków ochotniczych zakładowych straży pożarnych za czas ćwiczeń odbywanych poza ustalonymi godzinami pracy.	Dz. KGSP nr 6, poz. 21	
45	Pismo okólne nr 18/59	23 grudnia 1959 r.	(wydane w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych) w sprawie urlopu wypoczynkowego szeregowców i młodszych podoficerów Korpusu Technicznego Pożarnictwa.	Dz. KGSP nr 6, poz. 22	
46	Zarządzenie nr 3/60	19 lutego 1960 r.	w sprawie wprowadzenia regulaminu organizacyjnego Szkoły Oficerów Pożarnictwa w Warszawie.	nie ogłoszone	
47	Zarządzenie nr 7/60	1 marca 1960 r.	w sprawie ustalenia regulaminu odznak pożarniczych.	Dz. KGSP nr 4, poz. 9	
48	Zarządzenie nr 14/60	20 lipca 1960 r.	w sprawie obowiązku meldowania o przestępstwach i przewinieniach członków Korpusu Technicznego Pożarnictwa i pracowników cywilnych zatrudnionych w jednostkach ochrony przeciwpożarowej.	nie ogłoszone	

1	2	3	4	5	6
49	Zarządzenie nr 16/60	9 września 1960 r.	w sprawie ustalenia rodzajów i ilości podręcznego sprzętu pożarniczego do zabezpieczenia budynków.	Dz. KGSP nr 5, poz. 10	
50	Zarządzenie nr 18/60	22 listopada 1960 r.	w sprawie ustalenia podziału i zakresu zawodowego szkolenia podżarniczego szeregowych i podoficerów pożarnictwa oraz kwalifikacji jakim powinni odpowiadać kandydaci na szkolenie.	Dz. KGSP z 1961 r. nr 1, poz. 1	
51	Rozkaz wprowadzający nr 1/60	13 stycznia 1960 r.	w sprawie przeglądów technicznych samochodów i motopomp w ochotniczych strażach pożarnych.	nie ogłoszony	
52	Rozkaz wprowadzający nr 2/60	25 stycznia 1960 r.	w sprawie wprowadzenia regulaminu służby bojowej ochotniczych straży pożarnych.	nie ogłoszony	
53	Rozkaz wprowadzający nr 4/60	4 marca 1960 r.	w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego programu nr VI/IV szkolenia specjalnego radiooperatorów OSP.	nie ogłoszony	
54	Rozkaz wprowadzający nr 5/60	11 kwietnia 1960 r.	w sprawie wprowadzenia do opracowania planów obrony przeciwpożarowej osiedli, lasów i obiektów, instrukcji łączności alarmowej dla potrzeb straży pożarnych na terenie powiatu oraz instrukcji sporządzania kart dojazdowych.	nie ogłoszony	
55	Rozkaz wprowadzający nr 7/60	20 maja 1960 r.	w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego programu szkolenia kwalifikacyjnego podoficerów pożarnictwa w jednostkach KBW.	nie ogłoszony	
56	Pismo okólne nr 1/60	14 stycznia 1960 r.	w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego.	nie ogłoszone	
57	Pismo okólne nr 2/60	22 marca 1960 r.	w sprawie postępowania komend straży pożarnych w przypadkach pożarów, których przyczyny uzasadniają wstrzymanie wypłaty odszkodowania przez PZU.	nie ogłoszone	
58	Pismo okólne nr 5/60	31 maja 1960 r.	w sprawie zapewnienia gorących posiłków dla członków KTP pełniących służbę w terenowych zawodowych strażach pożarnych w systemie 24 godziny służby i 24 godziny wolne od służby.	nie ogłoszone	
59	Pismo okólne nr 6/60	28 sierpnia 1960 r.	w sprawie udzielania informacji i wywiadów w prasie, radiu, telewizji.	nie ogłoszone	
60	Pismo okólne nr 11/60	19 października 1960 r.	w sprawie kwalifikacji podoficerów pożarnictwa — kierowców pojazdów mechanicznych straży pożarnych.	Dz. KGSP nr 6, poz. 13	

1	2	3	4	5	6
61	Pismo okólne nr 13/60	19 listopada 1960 r.	w sprawie interwencji jednostek straży pożarnych w drobnych awariach i wypadkach.	Dz. KGSP nr 6, poz. 14	
62	Zarządzenie nr 1/61	11 lutego 1961 r.	w sprawie zadań i obowiązków personelu powiatowych komend straży pożarnych w zakresie obsługi działalności oddziałów powiatowych Związku Ochotniczych Straży Pożarnych oraz przejęcia tej obsługi przez powiatowe komendy.	nie ogłoszone	
63	Zarządzenie nr 2/61	18 marca 1961 r.	w sprawie szkolenia zaocznego w Szkole Oficerów Pożarnictwa w Warszawie.	nie ogłoszone	
64	Zarządzenie nr 11/61	14 lipca 1961 r.	w sprawie wprowadzenia znakowania sprzętu i niektórych przedmiotów wyposażenia technicznego łączności.	nie ogłoszone	
65	Zarządzenie nr 14/61	2 października 1961 r.	w sprawie obowiązku wprowadzenia harmonogramów prac kontrolnych w zakładach pracy.	nie ogłoszone	
66	Zarządzenie nr 16/61	31 października 1961 r.	w sprawie wprowadzenia instrukcji o wydawaniu przepisów normatywnych w Komendzie Głównej i w terenowych komendach straży pożarnych.	Dz. KGSP nr 5, poz. 10	
67	Zarządzenie nr 17/61	15 listopada 1961 r.	zmieniające zarządzenie nr 15/59 Komendanta Głównego Straży Pożarnych z dnia 30 czerwca 1959 r. w sprawie powołania komisji i trybu jej postępowania przy nadawaniu członkom oKrpusu Technicznego Pożarnictwa kwalifikacji specjalistycznych.	nie ogłoszone	
68	Rozkaz wprowadzający nr 1/61	7 lutego 1961 r.	w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego programu szkolenia specjalizującego w zakresie radiomechanika pożarnictwa.	nie ogłoszone	
69	Rozkaz wprowadzający nr 2/61	10 lutego 1961 r.	w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego regulaminu musztry straży pożarnych.	Dz. KGSP nr 6, poz. 17	
70	Rozkaz wprowadzający nr 4/61	11 marca 1961 r.	w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego programu szkolenia kwalifikacyjnego w zakresie zawodowego podoficera pożarnictwa.	Dz. KGSP nr 6, poz. 19	
71	Rozkaz wprowadzający nr 5/61	11 marca 1961 r.	w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego instrukcji o komisjach egzaminacyjnych i toku egzaminów w zakresie szkolenia pożarniczego szeregowych i podoficerów pożarnictwa.	Dz. KGSP nr 1, poz. 2	

1	2	3	4	5	6
72	Rozkaz wprowadzający nr 7/61	2 maja 1961 r.	w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego programu szkolenia specjalizującego kierowców i kierowców mechaników zawodowych straży pożarnych.	Dz. KGSP nr 6, poz. 20	
73	Rozkaz wprowadzający nr 9/61	13 czerwca 1961 r.	w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego programu szkolenia specjalizującego radiooperatorów zawodowych straży pożarnych.	Dz. KGSP nr 6, poz. 21	
74	Rozkaz wprowadzający nr 10/61	30 czerwca 1961 r.	w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia programu szkolenia konserwatorów gaśnic i agregatów.	Dz. KGSP z 1962 r. nr 4, poz. 16	
75	Rozkaz wprowadzający nr 11/61	29 lipca 1961 r.	w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego programu szkolenia kwalifikacyjnego szeregowych KTP.	Dz. KGSP nr 6, poz. 16	
76	Rozkaz wprowadzający nr 12/61	15 czerwca 1961 r.	w sprawie wprowadzenia regulaminu służby operacyjnej członków Korpusu Technicznego Pożarnictwa.	Dz. KGSP nr 5, poz. 11	
77	Rozkaz wprowadzający nr 13/61	30 września 1961 r.	w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego programu szkolenia specjalizującego podoficerów KTP w zakresie zapobiegania pożarom.	Dz. KGSP z 1962 r. nr 5, poz. 25	
78	Rozkaz wprowadzający nr 14/61	8 listopada 1961 r.	w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia programu szkolenia dowódców sekcji zakładowych ochotniczych (obowiązkowych) straży pożarnych.	nie ogłoszony	
79	Rozkaz wprowadzający nr 15/61	27 listopada 1961 r.	w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego programu szkolenia naczelników i zastępców naczelników zakładowych ochotniczych (obowiązkowych) straży pożarnych typu Rm.	nie ogłoszony	
80	Pismo okólne nr 1/61	26 stycznia 1961 r.	w sprawie prowadzenia i finansowania szkolenia referentów ochrony przeciwpożarowej zakładów pracy.	nie ogłoszone	
81	Pismo okólne nr 3/61	6 marca 1961 r.	w sprawie wytycznych dotyczących wymagań przeciwpożarowych w zakresie garażowania ciągników oraz wytycznych dotyczących obsługi ciągników w zakresie bezpieczeństwa pożarowego.	nie ogłoszone	
82	Pismo okólne nr 4/61	22 marca 1961 r.	w sprawie wytycznych dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczeń biurowych i pomocniczych w urzędach, instytucjach, przedsiębiorstwach państwowych oraz biurach projektowania.	Dz. KGSP nr 2, poz. 3	

1	2	3	4	5	6
83	Pismo okólne nr 7/61	23 maja 1961 r.	w sprawie uznania kursów pożarniczych przeprowadzonych w latach 1946—1960 z zakresu zawodowego szkolenia szeregowych i podoficerów Korpusu Technicznego Pożarnictwa.	nie ogłoszone	
84	Pismo okólne nr 10/61	11 listopada 1961 r.	w sprawie nadawania odznak ukończenia oficerskiego wyszkolenia pożarniczego.	nie ogłoszone	
85	Zarządzenie nr 3/62	9 kwietnia 1962 r.	w sprawie wprowadzenia wytycznych o ujednoliceniu dokumentacji w biurach powiatowych komend straży pożarnych.	nie ogłoszone	
86	Zarządzenie nr 5/62	7 kwietnia 1962 r.	odnośnie wprowadzenia wytycznych w sprawie ustalenia zasad dotyczących zakładania na budynkach urządzeń piorunochronowych typu lekkiego.	Dz. KGSP nr 2, poz. 9	
87	Zarządzenie nr 7/62	31 lipca 1962 r.	w sprawie wprowadzenia przepisów w zakresie szkolenia członków ochotniczych i obowiązkowych straży pożarnych w zakładach pracy, nieetatowego personelu ochrony przeciwpożarowej i pracowników zakładów pracy.	Dz. KGSP nr 4, poz. 15	
88	Zarządzenie nr 8/62	31 sierpnia 1962 r.	w sprawie wprowadzenia wytycznych do działalności szkoleniowej zawodowych straży pożarnych.	nie ogłoszone	
89	Zarządzenie nr 10/62	3 września 1962 r.	w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego wzorów dokumentacji szkoleniowej i druków manipulacyjnych w zakresie szkolenia pożarniczego szeregowych i podoficerów KTP.	nie ogłoszone	
90	Zarządzenie nr 11/62	17 października 1962 r.	w sprawie obowiązku używania hełmów (kasków) ochronnych przez kierowców i pasażerów motocykli straży pożarnych.	nie ogłoszone	
91	Zarządzenie nr 12/62	19 października 1962 r.	w sprawie etatów osobowych dla jednostek organizacyjnych ochrony przeciwpożarowej.	nie ogłoszone	
92	Zarządzenie nr 14/62	26 października 1962 r.	w sprawie rozszerzenia zakresu działania służby szkoleniowej KGSP na wszystkie rodzaje szkolenia oficerów KTP.	nie ogłoszone	
93	Zarządzenie nr 15/62	10 listopada 1962 r.	w sprawie zasad uzyskiwania specjalizacji przez oficerów KTP.	nie ogłoszone	
94	Rozkaz nr 1/62	24 stycznia 1962 r.	w sprawie wprowadzenia regulaminu organizacji, wyposażenia i działań bojowych taktycznych jednostek straży pożarnych.	nie ogłoszony	

1	2	3	4	5	6
95	Rozkaz nr 3/62	21 marca 1962 r.	w sprawie powołania do służby operacyjnej członków KTP zatrudnionych w głównych inspektoratach ochrony przeciwpożarowej.	nie ogłoszony	
96	Rozkaz nr 5/62	17 maja 1962 r.	w sprawie powołania do służby operacyjnej członków KTP zatrudnionych w szkołach pożarniczych.	nie ogłoszony	
97	Rozkaz nr 6/62	1 czerwca 1962 r.	w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego programu szkolenia specjalizującego szeregowych i podoficerów KTP w zakresie telemechaników.	nie ogłoszony	
98	Rozkaz nr 8/62	25 czerwca 1962 r.	w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego programu szkolenia IV stopnia dla naczelników i zakładowych naczelników OSP w zakładach pracy.	nie ogłoszony	
99	Rozkaz nr 11/62	28 sierpnia 1962 r.	w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia programu szkolenia referentów ochrony przeciwpożarowej zakładów pracy.	Dz. KGSP nr 4, poz. 18	
100	Pismo okólne nr 4/62	2 kwietnia 1962 r.	w sprawie badań lekarskich kierowców.	nie ogłoszone	
101	Zarządzenie nr 1/63	2 stycznia 1963 r.	w sprawie nadzoru eksploatacji i konserwacji sprzętu łączności.	nie ogłoszone	
102	Zarządzenie nr 3/63	7 lutego 1963 r.	w sprawie kwalifikowania szkolenia porażniczego prowadzonego w re-sorsie Obrony Narodowej oraz Korpusie Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Wojskach Ochrony Pogranicza.	Dz. KGSP nr 1, poz. 5	
103	Zarządzenie nr 4/63	18 lutego 1963 r.	w sprawie udziału jednostek ochrony przeciwpożarowej w akcji przeciwpowodziowej.	nie ogłoszone	
104	Zarządzenie nr 7/63	5 kwietnia 1963 r.	w sprawie wprowadzenia wytycznych w zakresie szkolenia członków przeciwpożarowych zespołów kontrolnych oraz przeprowadzania pogadanek w szkołach ogólnokształcących i zawodowych.	nie ogłoszone	
105	Zarządzenie nr 8/63	7 maja 1963 r.	w sprawie norm eksploatacyjnych na sprzęt łączności oraz zmiany tabeli wyposażenia w przyrządy pomiarowe.	nie ogłoszone	
106	Zarządzenie nr 10/63	16 maja 1963 r.	w sprawie wprowadzenia instrukcji organizacji i techniki kontroli działalności komend straży pożarnych	nie ogłoszone	
107	Zarządzenie nr 14/63	16 sierpnia 1963 r.	w sprawie szkolenia doskonalącego pracowników ochrony przeciwpożarowej w zakresie specyfiki resortowej.	nie ogłoszone	

1	2	3	4	5	6
108	Zarządzenie nr 15/63	23 września 1963 r.	w sprawie wprowadzenia wytycznych o ujednoliceniu dokumentacji w biurach miejskich komend straży pożarnych.	nie ogłoszone	
109	Zarządzenie nr 17/63	9 października 1963 r.	w sprawie doszkalania zawodowego oficerów KTP i personelu fachowego jednostek ochrony przeciwpożarowej.	nie ogłoszone	
110	Zarządzenie nr 19/63	29 października 1963 r.	w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego regulaminu zawodów młodzieżowych drużyn pożarniczych.	nie ogłoszone	
111	Zarządzenie nr 20/63	9 listopada 1963 r.	w sprawie wprowadzenia „Regulaminu Centralnego Punktu Alarmowo-Dyspozycyjnego Komendy Głównej Straży Pożarnych”.	nie ogłoszone	
112	Pismo okólne nr 2/63	6 maja 1963 r.	w sprawie nawiązania współpracy z Państwowym Przedsiębiorstwem Handlu Sprzętem Pożarniczym i Ochronnym „CENPO”.	nie ogłoszone	
113	Pismo okólne nr 4/63	8 czerwca 1963 r.	w sprawie ustalenia sposobów i form zaznajamiania i informowania załóg zakładów pracy, instytucji, urzędów itp. o przestrzeganiu przepisów przeciwpożarowych o zapobieganiu i zachowaniu się w razie powstania pożaru.	nie ogłoszone	
114	Pismo okólne nr 5/63	20 czerwca 1963 r.	w sprawie obowiązku pełnienia służby operacyjnej przez członków KTP, zatrudnionych w ochronie przeciwpożarowej zakładów pracy.	nie ogłoszone	
115	Pismo okólne nr 6/63	6 sierpnia 1963 r.	w sprawie podniesienia warunków bezpieczeństwa i higieny pracy w strażnicach, garażach, warsztatach i innych obiektach straży pożarnych.	nie ogłoszone	
116	Pismo okólne nr 7/63	29 sierpnia 1963 r.	w sprawie wykorzystania do celów szkoleniowych „Materiałów do szkolenia pracowników zakładów produkcyjnych”.	nie ogłoszone	
117	Pismo okólne nr 9/63	12 października 1963 r.	w sprawie organizowania obowiązkowych i ochotniczych straży pożarnych w zakładach pracy, w których istnieją drużyny przeciwpożarowe zakładowych grup ratowniczych.	nie ogłoszone	
118	Pismo okólne nr 10/63	22 października 1963 r.	w sprawie wykorzystania do celów szkoleniowych „Materiałów do szkolenia przeciwpożarowych pogotowi sal oddziałów produkcyjnych”.	nie ogłoszone	

1	2	3	4	5	6
119	Pismo okólne nr 11/63	31 grudnia 1963 r.	w sprawie wykorzystania do celów szkoleniowych „Materiałów do szkolenia pracowników zakładów nieprodukcyjnych”.	nie ogłoszone	
120	Zarządzenie nr 1/64	14 stycznia 1964 r.	w sprawie rzeczoznawców do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych.	nie ogłoszone	
121	Zarządzenie nr 2/64	13 marca 1964 r.	wprowadzające instrukcję w sprawie udziału organów ochrony przeciwpożarowej w postępowaniu karno-administracyjnym w charakterze oskarżyciela publicznego.	Dz. KGSP nr 1, poz. 6	
122	Zarządzenie nr 4/64	22 kwietnia 1964 r.	w sprawie trybu zgłaszania i dopuszczania sprzętu i urządzeń pożarniczych do stosowania w ochronie przeciwpożarowej.	Dz. KGSP nr 2, poz. 8	
123	Zarządzenie nr 5/64	22 kwietnia 1964 r.	w sprawie powiatowych punktów konserwacji sprzętu silnikowego.	Dz. KGSP nr 2, poz. 9	
124	Zarządzenie nr 6/64	20 czerwca 1964 r.	w sprawie podziału materiałów archiwalnych wojewódzkiej (równorzędnej) komendy straży pożarnych na kategorie i terminów ich przechowywania.	nie ogłoszone	
125	Zarządzenie nr 7/64	14 sierpnia 1964 r.	w sprawie sprzętu przeciwgazowodymowego w jednostkach ochrony przeciwpożarowej.	Dz. KGSP nr 3, poz. 13	
126	Zarządzenie nr 8/64	16 grudnia 1964 r.	w sprawie ustalenia warunków przyjęcia na szkolenie pożarnicze członków ochotniczych i obowiązkowych straży pożarnych oraz nietatowego personelu ochrony przeciwpożarowej zakładów pracy.	Dz. KGSP nr 5/6, poz. 24	
127	Zarządzenie nr 9/64	22 grudnia 1964 r.	w sprawie składania meldunków o pożarach i innych klęskach żywiołowych oraz prowadzenia przez komendy straży pożarnych dochodzeń popożarowych i ewidencji statystyki pożarów.	nie ogłoszone	
128	Zarządzenie nr 10/64	22 grudnia 1964 r.	w sprawie zamian w gospodarce samochodowej jednostek straży pożarnych.	nie ogłoszone	
129	Zarządzenie nr 11/64	22 grudnia 1964 r.	w sprawie ustalenia wzorcowego regulaminu organizacyjnego ośrodka szkolenia pożarniczego.	Dz. KGSP nr 5/6, poz. 25	
130	Zarządzenie nr 12/64	22 grudnia 1964 r.	w sprawie organizacji kultury fizycznej w jednostkach ochrony przeciwpożarowej.	Dz. KGSP nr 5/6, poz. 26	
131	Zarządzenie nr 13/64	31 grudnia 1964 r.	w sprawie ustalenia ilości i siedzib szkół podoficerów pożarnictwa.	Dz. KGSP nr 5/6, poz. 27	

1	2	3	4	5	6
132	Rozkaz nr 1/64	5 lutego 1964 r.	w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego programu szkolenia młodzieżowych drużyn pożarniczych.	nie ogłoszony	
133	Rozkaz nr 14/64	6 listopada 1964 r.	w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego programu 5 KTP szkolenia uzupełniającego załóg zawodowych straży pożarnych w zakresie obsługi i konserwacji ochronnych aparatów oddechowych na sprzężone powietrze.	nie ogłoszony	
134	Rozkaz nr 16/64	16 grudnia 1964 r.	w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego programu szkolenia członków ochotniczych straży pożarnych typu Pc.	Dz. KGSP nr 5/6, poz. 28	
135	Rozkaz nr 17/64	16 grudnia 1964 r.	w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego programu szkolenia naczelników ochotniczych straży pożarnych typu Pc.	Dz. KGSP nr 5/6, poz. 29	
136	Pismo okólne nr 1/64	23 kwietnia 1964 r.	w sprawie zasad opracowania wytycznych zabezpieczenia przeciwpożarowego poszczególnych rodzajów produkcji.	Dz. KGSP nr 2, poz. 10	
137	Pismo okólne nr 3/64	30 lipca 1964 r.	w sprawie szkolenia pracowników zakładów pracy w zakresie ochrony przeciwpożarowej.	Dz. KGSP nr 3, poz. 15	
138	Zarządzenie nr 1/65	24 lutego 1965 r.	w sprawie przeglądu warunków pracy jednostek ochrony przeciwpożarowej.	Dz. KGSP nr 1, poz. 2	
139	Zarządzenie nr 2/65	1 marca 1965 r.	w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego szkoły podoficerów pożarnictwa.	nie ogłoszone	
140	Zarządzenie nr 3/65	1 marca 1965 r.	w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego instrukcji ruchu radiowego w jednostkach ochrony przeciwpożarowej.	Dz. KGSP nr 3, poz. 12	
141	Zarządzenie nr 4/65	15 marca 1965 r.	w sprawie stosowania instrukcji o gospodarce materiałowej łączności.	Dz. KGSP nr 3, poz. 13	
142	Zarządzenie nr 5/65	26 marca 1965 r.	w sprawie ustalenia wzorów świadectw oraz trybu ich wydawania absolwentom szkolenia pożarniczego.	Dz. KGSP nr 1, poz. 3	
143	Zarządzenie nr 9/65	26 lipca 1965 r.	w sprawie wprowadzenia tymczasowej instrukcji o sprawdzaniu i konserwacji technicznej instalacji piorunochronowych typu lekkiego.	Dz. KGSP nr 3, poz. 15	
144	Zarządzenie nr 12/65	24 sierpnia 1965 r.	w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego miejscowości .	nie ogłoszone	

1	2	3	4	5	6
145	Zarządzenie nr 13/65	8 października 1965 r.	w sprawie ustanowienia i nadawania wojewódzkim (miast wyłączonych z województw) komendom straży pożarnych „Przechodniego Proporca” Komendanta Głównego Straży Pożarnych.	Dz. KGSP nr 4, poz. 21	
146	Zarządzenie nr 14/65	15 grudnia 1965 r.	w sprawie informowania Komendy Główniej o realizacji planów i kierunkach działania przez wojewódzkie (miast wyłączonych z województw) komendy straży pożarnych.	nie ogłoszone	
147	Zarządzenie nr 16/65	29 grudnia 1965 r.	w sprawie wprowadzenia wytycznych o ujednoliceniu dokumentacji w biurach wojewódzkich komend straży pożarnych.	nie ogłoszone	
148	Zarządzenie personalne nr 13/65	22 listopada 1965 r.	w sprawie zmian w składach osobowych komisji dyscyplinarnej I instancji dla podoficerów i szeregowych pożarnictwa przy wojewódzkich i równorzędnych komendach straży pożarnych.	Dz. KGSP nr 6, poz. 29	
149	Rozkaz nr 1/65	12 kwietnia 1965 r.	w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego programu szkolenia dowódców młodzieżowych drużyn pożarniczych zorganizowanych przy ochotniczych strażach pożarnych.	nie ogłoszony	
150	Rozkaz nr 10/65	20 października 1965 r.	w sprawie wprowadzenia zmian do programu nr 2k/KTP szkolenia kwalifikacyjnego podoficerów KTP.	nie ogłoszony	
151	Pismo okólne nr 1/65	29 czerwca 1965 r.	w sprawie zabezpieczenia pogorzelsk.	nie ogłoszone	
152	Zarządzenie nr 1/66	26 marca 1966 r.	w sprawie ustanowienia odznaki „Wzorowy podchorąży pożarnictwa” oraz warunków i trybu jej nadawania.	Dz. KGSP nr 2, poz. 4	
153	Zarządzenie nr 2/66	31 marca 1966 r.	w sprawie sprawozdawczości statystycznej z wypadków przy pracy na rok 1966.	nie ogłoszone	
154	Zarządzenie nr 5/66	9 sierpnia 1966 r.	w sprawie norm etatów pojazdów samochodowych w komendach straży pożarnych, zawodowych strażach pożarnych i szkołach pożarniczych.	Dz. KGSP nr 3/4, poz. 12	
155	Zarządzenie nr 6/66	10 października 1966 r.	w sprawie przedstawiania wniosków o nadanie odznaki „Wzorowy kierowca” dla kierowców zatrudnionych w terenowych jednostkach ochrony przeciwpożarowej.	Dz. KGSP nr 3/4, poz. 13	
156	Zarządzenie nr 7/66	7 października 1966 r.	w sprawie upowszechnienia stosowania piany jako środka gaśniczego.	Dz. KGSP nr 3/4, poz. 14	

1	2	3	4	5	6
157	Zarządzenie nr 8/66	12 października 1966 r.	w sprawie ustalenia składu osobowego Komitetu Redakcyjnego „Przeglądu Pożarniczego” i regulaminu „Przeglądu Pożarniczego”.	Dz. KGSP nr 3/4, poz. 15	
158	Zarządzenie nr 9/66	12 listopada 1966 r.	w sprawie ustalenia regulaminu i składu osobowego Komitetu Redakcyjnego „Biuletynu Technicznego”.	nie ogłoszone	
159	Zarządzenie nr 10/66	15 grudnia 1966 r.	w sprawie wprowadzenia wytycznych o ujednoliceniu dokumentacji w biurach powiatowych komend straży pożarnych.	nie ogłoszone	
160	Pismo okólne nr 2/66	18 marca 1966 r.	w sprawie korespondentów informacji technicznej i ekonomicznej.	Dz. KGSP nr 2, poz. 5	
161	Pismo okólne nr 3/66	19 marca 1966 r.	w sprawie zasad planowania i realizacji przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego wiejskich jednostek osadniczych.	nie ogłoszone	
162	Zarządzenie nr 1/67	4 lutego 1967 r.	w sprawie nabywania, gospodarowania i znakowania rezonatorów kwarcowych stosowanych w urządzeniach łączności radiowej w ochronie przeciwpożarowej.	Dz. KGSP nr 2, poz. 9	
163	Zarządzenie nr 2/67	31 marca 1967 r.	w sprawie wprowadzenia wytycznych do szkolenia przeciwpożarowego pracowników oraz członków przeciwpożarowych pogotowi sal i oddziałów produkcyjnych w zakładach pracy.	Dz. KGSP nr 2, poz. 9	
164	Zarządzenie nr 4/67	25 lipca 1967 r.	w sprawie ustalenia regulaminu i składu osobowego komisji wydawniczej.	nie ogłoszone	
165	Zarządzenie nr 5/67	26 lipca 1967 r.	w sprawie wynalazczości w jednostkach ochrony przeciwpożarowej.	nie ogłoszone	
166	Zarządzenie nr 6/67	31 października 1967 r.	w sprawie ustalenia wzoru legitymacji gromadzkiego naczelnika straży pożarnych.	Dz. KGSP nr 4, poz. 16	
167	Zarządzenie nr 7/67	25 listopada 1967 r.	w sprawie szczegółowego zaliczenia zawodowych straży pożarnych do kategorii.	nie ogłoszone	
168	Zarządzenie nr 8/67	30 listopada 1967 r.	w sprawie prac statystyczno-sprawozdawczych w ochronie przeciwpożarowej.	nie ogłoszone	
169	Zarządzenie nr 9/67	27 grudnia 1967 r.	zmieniające zarządzenie w sprawie składania meldunków o pożarach i innych klęskach żywiołowych oraz prowadzenia przez komendy straży pożarnych dochodzeń popożarowych i ewidencji statystyki pożarów.	nie ogłoszone	

1	2	3	4	5	6
170	Zarządzenie nr 10/67	28 grudnia 1967 r.	w sprawie przesyłania wykazów spalonych budynków.	nie ogłoszone	
171	Zarządzenie nr 1/68	29 stycznia 1968 r.	w sprawie wprowadzenia wytycznych organizacji, zadań i szkolenia jednostek służby przeciwpożarowej w terenowych i zakładowych oddziałach samoobrony.	nie ogłoszone	
172	Zarządzenie nr 2/68	30 stycznia 1968 r.	w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego regulaminu zawodów sportowo-pożarniczych dla ochotniczych i zawodowych straży pożarnych.	nie ogłoszone	
173	Zarządzenie nr 3/68	3 lutego 1968 r.	w sprawie szczegółowego zaliczenia zawodowych straży pożarnych do kategorii.	nie ogłoszone	
174	Zarządzenie nr 4/68	12 lutego 1968 r.	w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego programu nr I/OSP szkolenia podstawowego szeregowców ochotniczej (obowiązkowej) straży pożarnej terenowej i zakładowej.	Dz. KSP nr 1, poz. 2	
175	Zarządzenie nr 5/68	9 marca 1968 r.	w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego programu nr 1S/OSP szkolenia specjalizującego w zakresie obsługi motopomp w ochotniczych (obowiązkowych) strażach pożarnych.	Dz. KGSP nr 1, poz. 3	
176	Zarządzenie nr 6/68	4 kwietnia 1968 r.	w sprawie regulaminu organizacyjnego Komendy Głównej Straży Pożarnych.	nie ogłoszone	
177	Zarządzenie nr 7/68	12 kwietnia 1968 r.	zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komisji i trybu jej postępowania przy nadawaniu członkom Korpusu Technicznego Pożarnictwa kwalifikacji specjalistycznych.	Dz. KGSP nr 2, poz. 9	
178	Zarządzenie nr 9/68	8 czerwca 1968 r.	w sprawie organizacyjnego podporządkowania służb i samodzielnych sekcji Komendy Głównej Straży Pożarnych.	nie ogłoszone	
179	Zarządzenie nr 10/68	17 czerwca 1968 r.	w sprawie zmian w składzie osobowym Komitetu Redakcyjnego „Przeglądu Pożarniczego”.	Dz. KGSP nr 2, poz. 10	
180	Zarządzenie nr 11/68	15 sierpnia 1968 r.	w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących zadań straży przemysłowej w zakresie ochrony przeciwpożarowej zakładów pracy nie posiadających zawodowych straży pożarnych.	Dz. KGSP nr 3, poz. 14	
181	Zarządzenie nr 12/68	6 sierpnia 1968 r.	w sprawie organizacji i prowadzenia szkolenia taktyczno-bojowego straży pożarnych.	Dz. KGSP nr 3, poz. 15	

1	2	3	4	5	6
182	Zarządzenie nr 13/68	7 października 1968 r.	w sprawie zmiany regulaminu organizacyjnego Komendy Głównej Straży Pożarnych.	nie ogłoszone	
183	Zarządzenie nr 14/68	5 grudnia 1968 r.	w sprawie zmiany wytycznych organizacji zadań i szkolenia jednostek służby przeciwpożarowej w terenowych i zakładowych oddziałach samoobrony.	nie ogłoszone	
184	Pismo okólne nr 2/68	12 sierpnia 1968 r.	w sprawie szkolenia pracowników zakładów pracy.	Dz. KGSP nr 3, poz. 16	
185	Pismo okólne nr 3/68	24 września 1968 r.	w sprawie ustalenia wzoru zaświadczenia wydawanego osobom biorącym udział w akcji gaśniczej.	Dz. KGSP nr 3, poz. 17	
186	Rozkaz 5/68	23 listopada 1968 r.	w sprawie powołania oficerów Korpusu Technicznego Pożarnictwa do pełnienia służby operacyjnej w Komendzie Głównej Straży Pożarnych.	nie ogłoszony	

8.

**REJESTR AKTÓW USTAWODAWCZYCH ORAZ PRZEPISÓW PRAWNYCH NACZELNYCH ORGANÓW ADMINISTRACJI PAŃSTWOWEJ WYDANYCH W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ
w 1968 r.**

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 1968 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy stosowaniu promieniowania jonizującego (Dz. U. nr 20, poz. 122).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 1968 r. w sprawie wygaśnięcia niektórych umów ubezpieczenia, zawartych przez uspołecznione zakłady pracy (Dz. U. nr 32, poz. 218; Dz. KGSP nr 4, poz. 18).

Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 września 1968 r. w sprawie stosowania ustawy o ochronie przeciwpożarowej do podziemnych zakładów górniczych (Dz. U. nr 35, poz. 243; Dz. KGSP nr 4, poz. 19).

Rozporządzenie Ministra Przemysłu Spożywczego i Skupu z dnia 15 grudnia 1967 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach przetwórstwa produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego oraz w zakładach przemysłu paszowego (Dz. U. z 1968 r. nr 1, poz. 2).

Rozporządzenie Ministra Przemysłu Spożywczego i Skupu z dnia 12 czerwca 1968 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach przemysłu jajczarsko-drobiarskiego (Dz. U. nr 20, poz. 125).

Rozporządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 25 czerwca 1968 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w przemyśle papierniczym (Dz. U. nr 26, poz. 179).

Rozporządzenie Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 20 lipca 1968 r. w sprawie ruchu na drogach publicznych (Dz. U. nr 27, poz. 183).

Rozporządzenie Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 23 września 1968 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach przemysłu gazowniczego (Dz. U. nr 38, poz. 272).

Rozporządzenie Ministra Przemysłu Spożywczego i Skupu z dnia 12 grudnia 1968 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach przemysłu koncentratów spożywczych (Dz. U. nr 48, poz. 346).

Uchwała Rady Ministrów i Centralnej Rady Związków Zawodowych z dnia 8 lutego 1968 r. w sprawie usprawnienia produkcji, poprawy jakości i zasad gospodarowania odzieżą ochronną i roboczą oraz sprzętem ochrony osobistej (Monitor Polski nr 8, poz. 42).

Uchwała nr 82/68 Rady Ministrów z dnia 15 marca 1968 r. w sprawie dalszej poprawy stanu bezpieczeństwa i higieny pracy.

Uchwała nr 277 Rady Ministrów z dnia 27 sierpnia 1968 r. w sprawie oceny maszyn i innych urządzeń technicznych w zakresie wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy (Monitor Polski nr 36, poz. 255).

Uchwała nr 333 Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy (Monitor Polski nr 51, poz. 356).

Zarządzenie nr 93 Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 października 1968 r. w sprawie podniesienia stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego w zakładach pracy.

Zarządzenie nr 128 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 grudnia 1967 r. w sprawie ustalenia etatów oraz prowadzenia i obsługi technicznej pojazdów

samochodowych w resorcie spraw wewnętrznych (Dz. U. nr 1, poz. 1).

Zarządzenie Pełnomocnika Rządu do Spraw Wykzystania Energii Jądrowej, Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 31 grudnia 1967 r. w sprawie trybu postępowania w razie wypadku radiacyjnego i transportu substancji promieniotwórczych oraz przekazywanie danych pomiarowych o skażeniach promieniotwórczych (Dz. Urz. MSW z 1968 r. nr 2, poz. 4; Dz. KGSP z 1968 r. nr 2, poz. 7).

Zarządzenie nr 17 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 lutego 1968 r. w sprawie zmiany składu komisji dyscyplinarnych dla członków Korpusu Technicznego Pożarnictwa (Dz. Urz. MSW nr 3, poz. 6; Dz. KGSP nr 2, poz. 8).

Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 1 czerwca 1968 r. w sprawie ustalenia i ogłoszenia zmian w statucie stowarzyszenia wyższej użyteczności „Związek Ochotniczych Straży Pożarnych” (Monitor Polski nr 25, poz. 161; Dz. KGSP nr 3, poz. 11).

Zarządzenie nr 58 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 czerwca 1968 r. w sprawie dodatków do uposażenia podoficerów i szeregowców Korpusu Technicznego Pożarnictwa pełniących służbę na stanowiskach kierowców-mechaników i kierowców (Dz. KGSP nr 3, poz. 12).

Zarządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 26 sierpnia 1968 r. w sprawie bezpieczeństwa publiczności oraz porządku i higieny w miejscach publicznej działalności artystycznej i rozrywkowej (Monitor Polski nr 44, poz. 312).

Pismo okólne nr 17 Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 8 lipca 1968 r. w sprawie usprawnienia nieobecności w pracy i prawa do wynagrodzenia za czas udziału w akcji gaszenia pożaru (Dz. Urz. KPiP nr 5, poz. 9; Dz. KGSP nr 3, poz. 13).
Obwieszczenie Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 9 listopada 1968 r. w sprawie ogłoszenia wykazu przepisów dotyczących przestrzegania dyscypliny pracy i płac (Monitor Polski nr 52, poz. 365).

9.

REJESTR PRZEPISÓW WYDANYCH PRZEZ KOMENDANTA GŁÓWNEGO STRAŻY POŻARNYCH w 1968 r.

1. Zarządzenia

nr 1/68 z dnia 29 stycznia 1968 r. w sprawie wprowadzenia wytycznych organizacji, zadań i szkolenia jednostek służby przeciwpożarowej w terenowych i zakładowych oddziałach samoobrony.

nr 2/68 z dnia 30 stycznia 1968 r. w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego regulaminu zawodów sportowo-pożarniczych dla ochotniczych i zawodowych straży pożarnych.

nr 3/68 z dnia 3 lutego 1968 r. w sprawie szczegółowego zaliczenia zawodowych straży pożarnych do kategorii.

nr 4/68 z dnia 12 lutego 1968 r. w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego programu nr 1/OSP szkolenia podstawowego szeregowców ochotniczej (obowiązkowej) straży pożarnej terenowej i zakładowej.

nr 5/68 z dnia 9 marca 1968 r. w sprawie zatwierdzenia i wprowadzenia do użytku służbowego programu nr 1S/OSP szkolenia specjalizującego w zakresie obsługi motopomp w ochotniczych (obowiązkowych) strażach pożarnych.

nr 6/68 z dnia 4 kwietnia 1968 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Komendy Głównej Straży Pożarnych.

nr 7/68 z dnia 12 kwietnia 1968 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komisji i trybu jej postępowania przy nadawaniu członkom Korpusu Technicznego Pożarnictwa kwalifikacji specjalistycznych.

nr 8/68 z dnia 20 kwietnia 1968 r. w sprawie przeprowadzenia przeglądu gospodarki samochodowej w jednostkach straży pożarnych w roku 1968.

nr 9/68 z dnia 8 czerwca 1968 r. w sprawie organizacyjnego podporządkowania służb i samodzielnych sekcji Komendy Głównej Straży Pożarnych.

nr 10/68 z dnia 17 czerwca 1968 r. w sprawie zmian w składzie osobowym Komitetu Redakcyjnego „Przeglądu Pożarniczego”.

nr 11/68 z dnia 15 lipca 1968 r. w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących zadań straży przemysłowej w zakresie ochrony przeciwpożarowej zakładów pracy nie posiadających zawodowych straży pożarnych.

nr 12/68 z dnia 6 sierpnia 1968 r. w sprawie organizacji i prowadzenia szkolenia taktyczno-bojowego straży pożarnych.

nr 13/68 z dnia 7 października 1968 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Komendy Głównej Straży Pożarnych.

nr 14/68 z dnia 5 grudnia 1968 r. w sprawie zmiany wytycznych organizacji, zadań i szkolenia jednostek służby przeciwpożarowej w terenowych i zakładowych oddziałach samoobrony.

2. Zarządzenia wewnętrzne

nr 1/68 z dnia 6 października 1968 r. w sprawie ustalenia dyżurów samochodu operacyjnego.

nr 2/68 z dnia 4 listopada 1968 r. w sprawie wprowadzenia dyżurów pracowników w Komendzie Głównej Straży Pożarnych.

nr 3/68 z dnia 9 listopada 1968 r. w sprawie powołania w Komendzie Głównej Straży Pożarnych komisji powypadkowej.

nr 4/68 z dnia 18 listopada 1968 r. w sprawie odwołania dyżurów pracowników w Komendzie Głównej Straży Pożarnych.

3. Rozkazy

nr 1/68 z dnia 9 marca 1968 r. w sprawie przeprowadzenia II Krajowych Zawodów Pożarniczych we Wrocławiu.

nr 2/68 z dnia 29 kwietnia 1968 r. w sprawie zmiany składu osobowego komisji sędziowskiej do oceny II Krajowych Zawodów Pożarniczych.

nr 3/68 z dnia 11 maja 1968 r. w sprawie nadania odznaki „Wzorowy Strażak”.

nr 4/68 z dnia 19 września 1968 r. w sprawie nadania odznaki „Wzorowy Strażak”.

nr 5/68 z dnia 23 listopada 1968 r. w sprawie powołania oficerów Korpusu Technicznego Pożarnictwa do pełnienia służby operacyjnej w Komendzie Głównej Straży Pożarnych.

nr 6/68 z dnia 30 grudnia 1968 r. w sprawie oceny wyników przeglądu gospodarki samochodowej w jednostkach straży pożarnych.

4. Pisma okólne

nr 1/68 z dnia 5 marca 1968 r. w sprawie zastępstwa służbowego.

nr 2/68 z dnia 12 sierpnia 1968 r. w sprawie szkolenia pracowników zakładów pracy.

nr 3/68 z dnia 24 września 1968 r. w sprawie ustalenia wzoru zaświadczenia wydawanego osobom biorącym udział w akcji gaśniczej.

WYKAZ POLSKICH NORM, DOTYCZĄCYCH ZAGADNIEŃ OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ, WYDANYCH w 1968 r.

Lp.	Nr normy	Nazwa	Data ustanowienia	Data obowiązywania
1	PN-67/ /M-51077	Sprzęt gaśniczy. Prądownice do gaśnic i agregatów śniegowych.	29.IX.67	1.I.69
2	PN-67/ /M-51506	Sprzęt pożarniczy. Wiadro przeciwpożarowe metalowe.	24.IV.67	1.I.69
3	PN-67/ /M-69222	Butle do gazów. Butle stalowe bez szwu.	22.VI.67	1.I.68
4	PN-68/B- -02852	Ochrona przeciwpożarowa w budownictwie. Hydranty wewnętrzne 52. Szafki.	29.VI.68	1.I.69

WYKAZ UNIEWAŻNIONYCH NORM, DOTYCZĄCYCH ZAGADNIEŃ OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

1. BN-64/843501.

Ochrona przeciwpożarowa w budownictwie. Szafki hydrantowe. Podział i wymiary główne.